בהר בחקתי תשפ"ג

אשי ישראל

השיעור השבועי מפי מורינו
הרה"צ רבי יצחק לעזער שליט"א
בעל מחבר - תוך הנחל ושיחות מוהרא"ש

גיליון שנ"ח

ניתן להאזין לשיעור בכל יום רביעי בשעה 22:10 בטלפון:077-2612984 שלוחה 9

חַסְדֵי ה' יִתְבָּרַךְ, אֲנַחְנוּ אוֹחֲזִים בְּפָרָשַׁת **'בְּהַר בְּחֻקֹּתַי'**, שְׁתֵּי פָּרָשִׁיּוֹת שֶׁהֵן עַל פִּי רֹב מְחֻבָּרוֹת, וּבָזֶה אֲנַחְנוּ מְסַיְּמִים סֵפֶר וַיִּקְרָא – 'חֲזַק', וְכַמּוּבָן יֶשְׁנוֹ קֶשֶׁר גָּדוֹל בֵּין שְׁתֵּי פָּרָשִׁיּוֹת אֵלּוּ – **'בְּהַר בְּחֻקֹּתַי'**, וְהַלְמּוּד מֻנָּח בְּתוֹךְ הַמִּלִּים הָרִאשׁוֹנוֹת שֶׁל הַפָּרָשָׁה: **"וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה בְּהַר סִינַי לֵאמֹר"**; וִידוּעָה הַשְּׁאֵלָה מַה צְּרִיכִים לְהַזְכִּיר כָּאן "בְּהַר סִינַי", הֲלֹא כָּל הַתּוֹרָה כֻּלָּהּ נִתְּנָה בְּהַר סִינַי?

הִנֵּה בַּיָּמִים וְשָׁבוּעוֹת אֵלּוּ אֲנַחְנוּ מִתְקָרְבִים לְהַר סִינַי, כִּי הֲרֵי אֲנַחְנוּ מוֹנִים אֶת הַשָּׁבוּעוֹת לִקְרַאת קַבָּלַת הַתּוֹרָה [הַיּוֹם הִגַּעְנוּ לְסִיּוּם הַשָּׁבוּעַ הַחֲמִישִׁי שֶׁל סְפִירַת הָעֹמֶר], וְהֵם יָמִים קְדוֹשִׁים שֶׁבָּהֶם זוֹכִים לְתַקֵּן אֶת הַמִּדּוֹת!

בְּתוֹךְ סֵדֶר אֲמִירַת סְפִירַת הָעֹמֶר מַזְכִּירִים אֶת עִנְיְנֵי הַסְּפִירוֹת, בַּשָּׁבוּעַ הָרִאשׁוֹן הִתְחַלְנוּ עִם **'חֶסֶד'**, הַשָּׁבוּעַ הַשֵּׁנִי הוּא **'גְּבוּרָה'**, וְאַחַר כָּךְ **'תִּפְאֶרֶת'**, **'נֶצַח'**, וְעַתָּה סִיַּמְנוּ אֶת הַשָּׁבוּעַ שֶׁל **'הוֹד'**, שֶׁהֵם כְּלָלִיּוּת הַמִּדּוֹת שֶׁל הָאָדָם.

אָכֵן אֵלּוּ דְּבָרִים שֶׁמְּרַמְּזִים לְעִנְיָנִים גְּבוֹהִים, סְפִירוֹת עֶלְיוֹנוֹת, אֲבָל אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לָקַחַת מִזֶּה לִמּוּד פָּשׁוּט לְעוּבְדָא וּלְמַעֲשֶׂה – לְתַקֵּן אֶת הַמִּדּוֹת שֶׁלָּנוּ!

אֲנַחְנוּ רוֹצִים לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה, וּכְדֵי לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה אָדָם צָרִיךְ לַעֲקֹר מֵעַצְמוֹ אֶת כָּל הַמִּדּוֹת הָלֹא–טוֹבוֹת וְלֹא נְכוֹנוֹת שֶׁמְּעַכְּבִים אוֹתוֹ מִלְּהַגִּיעַ אֶל הַקְּדֻשָּׁה, מְעַכְּבִים אוֹתוֹ מִלְּהַגִּיעַ אֶל הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה.

הֵן אֱמֶת שֶׁהַרְבֵּה מִזֶּה מַגִּיעַ מֵהֶעָבָר שֶׁלּוֹ, שֶׁהוּא לֹא זָכָה בִּצְעִירוּתוֹ לְהִתְחַנֵּךְ עִם מִדּוֹת קְדוֹשׁוֹת וּטְהוֹרוֹת, אֲבָל עַל הָאָדָם לְהָבִין שֶׁאִם הוּא רוֹצֶה לְהַגִּיעַ לִלְמוּד הַתּוֹרָה, לְהַגִּיעַ לְקַבָּלַת הַתּוֹרָה, הוּא מֻכְרָח לְתַקֵּן אֶת הַמִּדּוֹת, לְנַקּוֹת אֶת עַצְמוֹ מִכָּל הַשְּׁטוּיּוֹת וְהַשִּׁגְעוֹנוֹת שֶׁיֵּשׁ לוֹ!

בְּנֵי אָדָם עוֹבְרִים דְּבָרִים קָשִׁים בַּחַיִּים, יֵשׁ לָהֶם הִתְמוֹדְדוּת גְּדוֹלָה עִם כָּל הַמִּדּוֹת שֶׁלָּהֶם, שֶׁהֵם מְשַׁגְּעִים אוֹתָם לְגַמְרֵי [סְלִיחָה עַל הַהִתְבַּטְּאוּת], וְעַל יְדֵי זֶה אָדָם לֹא יוֹדֵעַ אֵיךְ לְהִתְמוֹדֵד עִם מִדּוֹת טוֹבוֹת, וּלְהִתְנַהֵג כְּמוֹ בֶּן אָדָם נוֹרְמָלִי!

מָה הַכַּוָּנָה 'לְהִתְנַהֵג כְּמוֹ בֶּן אָדָם נוֹרְמָלִי'? כְּמוֹ שֶׁמָּצִינוּ בִּתְפִלַּת חַנָּה הַנְּבִיאָה שֶׁהִתְפַּלְּלָה בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ בְּעוֹדָהּ עֲקָרָה.

[מִי שֶׁזּוֹכֶה לִלְמֹד "**תַּכְשִׁיטֵי הַבַּיִת**", עַכְשָׁו הִתְחַלְנוּ סֵפֶר שְׁמוּאֵל, שֶׁבּוֹ מְבֹאָר הַתְּפִלּוֹת שֶׁל חַנָּה הַנְּבִיאָה (הִיא הָיְתָה אַחַת מֵהַנְּבִיאוֹת), וּמִמֶּנָּה לוֹמְדִים אֶת כָּל הֲלָכוֹת הַתְּפִלָּה, אַף שֶׁבִּתְחִלָּה עֵלִי הַכֹּהֵן חָשַׁב שֶׁהִיא שִׁכּוֹרָה, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוּאֵל א' א, יג) "וְחַנָּה הִיא מְדַבֶּרֶת עַל לִבָּהּ רַק שְׂפָתֶיהָ נָעוֹת וְקוֹלָהּ לֹא יִשָּׁמֵעַ וַיְחְשְׁבֶהָ עֵלִי לְשִׁכֹּרָה"; אַךְ בֶּאֱמֶת מָה עָשְׂתָה הַצַּדִּיקָה הַזֹּאת? הִיא שָׁפְכָה אֶת לִבָּהּ אֶל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא! הִיא מוֹצִיאָה אֶת כָּל הַמְּרִירוּת שֶׁיֵּשׁ לָהּ – שֶׁהִיא לֹא זָכְתָה עֲדַיִן לְהִפָּקֵד בְּזֶרַע שֶׁל קַיָּמָא, וְהִיא מְבַקֶּשֶׁת וּמִתְפַּלֶּלֶת אֶל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁיְּזַכֶּה אוֹתָהּ לְזֶה!].

וּכְשֶׁהִיא הִתְפַּלְּלָה לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁתִּזְכֶּה לְהִפָּקֵד, הִיא בִּקְשָׁה (שְׁמוּאֵל א' א, יא): "**וְנָתַתָּה לַאֲמָתְךָ זֶרַע אֲנָשִׁים**", וּמַסְבִּירִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים בְּבֵאוּר הַמֻּשָּׂג 'זֶרַע אֲנָשִׁים' (בְּרָכוֹת לא:): "**גֶּבֶר בֵּין גּוּבְרִין**" – 'אֲנִי רוֹצָה יֶלֶד שֶׁהִיא "**בֵּין גּוּבְרִין**" – **מְעֻרָּב בֵּין הַבְּרִיּוֹת**', כְּלוֹמַר "שֶׁיִּהְיֶה נוֹרְמָלִי"! שֶׁיִּלְמַד תּוֹרָה, יִתְפַּלֵּל, יִהְיֶה צַדִּיק, וְגַם יִהְיֶה בֶּן אָדָם נוֹרְמָלִי, שֶׁלֹּא יְכוֹלִים לְהַבְחִין עָלָיו שׁוּם דָּבָר מְשֻׁנֶּה מִכֻּלָּם, אֶלָּא הוּא "גֶּבֶר בֵּין גּוּבְרִין"...

וּכְמוֹ שֶׁאוֹמֵר רַבֵּנוּ זַ"ל גַּבֵּי צַדִּיקִים (לִקּוּטֵי מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב, סִימָן קטז) שֶׁמְּבַחוּץ הֵם נִרְאִים בְּדִיּוּק כְּמוֹ שְׁאָר בְּנֵי אָדָם, וּלְשׁוֹן רַבֵּנוּ זַ"ל: "**נִדְמֶה שֶׁאִישׁ הַכָּשֵׁר הוֹלֵךְ עִם כָּרְכָּשׁוֹת וְדַקִּין כְּמוֹ שְׁאָר בְּנֵי אָדָם, וְאַף עַל פִּי כֵן הוּא עָנְיָן אַחֵר לְגַמְרֵי**"; יֵשׁ לְהַצַּדִּיק אוֹתוֹ גּוּף וְאוֹתָם אֵיבָרִים כְּמוֹ כֻּלָּם, אֲבָל בִּפְנִימִיּוּת הוּא עָנְיָן אַחֵר לְגַמְרֵי! הַמּוֹחַ וְהַחֻשָּׁק וְהָרָצוֹן – זֶה אַחֶרֶת לְגַמְרֵי מִכֻּלָּם, זֶה בּוֹעֵר, אֲבָל לֹא רוֹאִים אֶת זֶה מִבַּחוּץ... כָּל הַ'קוּנְץ' הוּא שֶׁמְּבַחוּץ אָדָם נִרְאֶה כְּמוֹ כֻּלָּם!

וְלִפְעָמִים אַף מַגִּיעַ מַצָּב שֶׁלֹּא מְקַבָּל עַל הָאָדָם אֵיךְ שֶׁכֻּלָּם מִתְנַהֲגִים, הוּא חוֹשֵׁב אַחֶרֶת מִכֻּלָּם, אֲבָל גַּם בָּזֶה יֵשׁ חָכְמָה אֵיךְ לֹא לִהְיוֹת 'יוֹצֵא דֹּפֶן', כִּי אִם כֻּלָּם כָּכָה – מַשְׁוֶה עַצְמוֹ לְכֻלָּם [כַּמּוּבָן, לֹא מְדַבְּרִים מֵחֲבוּרַת רְשָׁעִים, רַחֲמָנָא

לִצְלָן... אֶלָּא מְדַבְּרִים מִבְּנֵי אָדָם שֶׁבָּרוּךְ ה' שׁוֹמְרִים תּוֹרָה וּמִצְוֹות, חֲסִידִים וְאַנְשֵׁי מַעֲשֶׂה, אַף הִתְנַהֲגוּתָם לֹא מְקֻבֶּלֶת אֶצְלוֹ כָּל כָּךְ, וְכָל הַחָכְמָה הִיא שֶׁאָדָם יְבַטֵּל אֶת עַצְמוֹ, יִהְיֶה "**גֶּבֶר בֵּין גּוּבְרִין**", יִכֵּלֵל בְּיַחַד עִם כֻּלָּם – יַגִּיד שָׁלוֹם לְכֻלָּם, יְחַיֵּךְ לְכֻלָּם, יִהְיֶה "גֶּבֶר בֵּין גּוּבְרִין"; זֶה מַה שֶּׁחַנָּה הַצַּדֶּקֶת הִתְפַּלְּלָה.

וְעַל תְּפִלָּתָהּ שֶׁל חַנָּה הַנְּבִיאָה כְּתִיב (שָׁם י) "**וַתִּתְפַּלֵּל עַל ה'**", וּמוּבָא בַּסְּפָרִים הַקְּדוֹשִׁים בְּאוֹר הַלָּשׁוֹן "**עַל ה'**", דְּהַיְנוּ כְּבְיָכוֹל שֶׁהִיא הִתְפַּלְּלָה עַל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, וְהָעִנְיָן יְבֹאַר.

צַדִּיקִים וַאֲנָשִׁים הָרוֹצִים לִפְעֹל יְשׁוּעָה, הֵם מִתְפַּלְּלִים בִּגְלַל שֶׁ"חָסַר לִי"? אֲנִי צָרִיךְ שִׁדּוּךְ, אֲנִי צָרִיךְ יְלָדִים, אֲנִי צָרִיךְ כֶּסֶף, בְּרִיאוּת – כָּל מַה שֶּׁאָדָם צָרִיךְ, יֵשׁ עִנְיָן "לְהִתְפַּלֵּל '**עַל ה'**'" – לְהִתְפַּלֵּל כְּבְיָכוֹל עַל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא!

כִּי כָּל הַחֲסָרוֹנוֹת שֶׁיֵּשׁ לָאָדָם הֵם בַּשְּׁכִינָה הַקְּדוֹשָׁה, וּכְמוֹ שֶׁאוֹמֵר רַבֵּנוּ בְּפֵרוּשׁ (לִקּוּטֵי מוֹהַר"ן, חֵלֶק א, סִימָן פט) עַל הַפָּסוּק (תְּהִלִּים ח, ו) "וַתְּחַסְּרֵהוּ מְעַט מֵאֱלֹקִים", אוֹמֵר רַבֵּנוּ: "**כָּל מַה שֶּׁחָסֵר לָאָדָם, הֵן בְּרוּחָנִי הֵן בְּגַשְׁמִי, הַחֶסְרוֹן הוּא בְּהַשְּׁכִינָה**" – רַבֵּנוּ מַדְגִּישׁ שֶׁזֶּה הֵן בְּרוּחָנִיּוּת וְהֵן בְּגַשְׁמִיּוּת, כִּי עַל רוּחָנִיּוּת אָדָם יַגִּיד שֶׁבְּוַדַּאי כֵּן הוּא – "אִם אֵינִי זוֹכֶה עֲדַיִן לִהְיוֹת דָּבוּק בַּה', אִם עֲדַיִן לֹא זָכִיתִי לְהוֹצִיא מֵעַצְמִי כָּל הַשְּׁגְעוֹנוֹת שֶׁיֵּשׁ בְּתוֹכִי, בְּוַדַּאי זֶה חִסָּרוֹן שֶׁל הַשְּׁכִינָה, אֲבָל כָּךְ הוּא גַּם בְּגַשְׁמִיּוּת?" **כֵּן!**

אֲנִי חוֹזֵר עַל עִנְיַן שֶׁל 'שְׁגְעוֹנוֹת' כַּמָּה פְּעָמִים, כִּי אִם אָדָם אֵינֶנּוּ זוֹכֶה – הַמִּדּוֹת שֶׁלּוֹ מַמָּשׁ מְשַׁגְּעוֹת אוֹתוֹ! הוּא לֹא יוֹדֵעַ אֵיךְ לְהִתְנַהֵג כְּמוֹ בֶּן אָדָם נוֹרְמָלִי, וְעַל זֶה הִתְפַּלְּלָה חַנָּה הַנְּבִיאָה, שֶׁיִּהְיֶה לָהּ בֵּן שֶׁיִּזְכֶּה לְהִתְנַהֵג כְּמוֹ בֶּן אָדָם נוֹרְמָלִי...

וּתְפִלָּתָהּ הָיְתָה "**עַל** ה'", הַיְנוּ שֶׁאָמְרָה "**רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, זֶה לִכְבוֹדְךָ!**"... אֲבָל בֶּאֱמֶת הָיָה לָהּ צַעַר גָּדוֹל מְאֹד מִזֶּה שֶׁאֵין לָהּ יְלָדִים עֲדַיִן, וְהָיָה קָשֶׁה לָהּ מְאֹד, אֲבָל כְּשֶׁהִיא הִתְפַּלְּלָה – הָיָה זֶה בְּצוּרָה שֶׁל מִלּוּי הַחָסָרוֹן גַּם בַּשְּׁכִינָה.

וּבָזֶה צַדִּיקִים פֵּרְשׁוּ אֶת הַפָּסוּק (תְּהִלִּים כ, ו): "**יְמַלֵּא ה' כָּל מִשְׁאֲלוֹתֶיךָ**" – כָּל הַמִּשְׁאָלָה שֶׁלְּךָ תְּהֵא "**יְמַלֵּא ה'**" – שֶׁיִּתְמַלֵּא הָרָצוֹן שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, זֶה יִהְיֶה "**כָּל מִשְׁאֲלוֹתֶיךָ**"! מְבַקְּשִׁים "**חָזָק יְמַלֵּא מִשְׁאֲלוֹתֵנוּ**", וְכֵן מְבָרְכִים תָּדִיר "**הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יְמַלֵּא מִשְׁאֲלוֹת לִבְּךָ לְטוֹבָה**", מַהִי הַ'מִּשְׁאָלָה' הַזֹּאת? מָה עִנְיַן הַבְּרָכָה שֶׁיְּמַלֵּא ה'

מִשְׁאֲלוֹת לִבְּךָ? "מִשְׁאֲלוֹת לִבְּךָ יִהְיוּ לְטוֹבָה" הַיְנוּ שֶׁמִּשְׁאָלָתְךָ תִּהְיֶה שֶׁלֹּא יִהְיֶה שׁוּם חִסָּרוֹן בַּשְּׁכִינָה הַקְּדוֹשָׁה! כִּי אִם חָסֵר לָאָדָם מַשֶּׁהוּ – הַחִסָּרוֹן הוּא בַּשְּׁכִינָה!

וּבָזֶה מְבֹאָר רַבֵּנוּ זַ"ל אֶת הַפָּסוּק "וַתְּחַסְּרֵהוּ מְעַט מֵאֱלֹקִים": "וְזֶהוּ 'וַתְּחַסְּרֵהוּ', **בְּוַדַּאי 'מְעַט מֵאֱלֹקִים', הַיְנוּ הַחִסָּרוֹן בְּוַדַּאי מֵאֱלֹקִים, הַיְנוּ בְּהַשְּׁכִינָה**".

מַמְשִׁיךְ רַבֵּנוּ בְּתוֹרָה זוֹ וְאוֹמֵר: "**אַךְ כְּשֶׁיֵּדַע זֹאת, שֶׁהַחִסָּרוֹן הוּא לְמַעְלָה וּלְמַטָּה, בְּוַדַּאי יִהְיֶה לוֹ צַעַר גָּדוֹל וַעֲצָבוּת, וְלֹא יוּכַל לַעֲבֹד הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּשִׂמְחָה**" – כִּי בְּוַדַּאי עַל מַה שֶּׁחָסֵר לוֹ יֵשׁ לוֹ צַעַר, אֲבָל עַכְשָׁו "לֹא רַק לִי יֵשׁ צַעַר, אֶלָּא כְּבָיכוֹל בַּשְּׁכִינָה הַקְּדוֹשָׁה יֵשׁ צַעַר? הֵיא גַּם כֵּן מִצְטַעֶרֶת?!"... זֶה יָכוֹל לִגְרֹם לָאָדָם צַעַר יוֹתֵר גָּדוֹל, וְאַף לְהַפִּילוֹ לְעַצְבוּת חַס וְשָׁלוֹם, לֹא מַסְפִּיק שֶׁהוּא בְּתוֹךְ הַצַּעַר, גַּם הַשְּׁכִינָה בְּתוֹךְ הַצַּעַר? "אָז מַה יִּהְיֶה אִתִּי?!"... וַהֲרֵי כְּתִיב (תְּהִלִּים ק, ב) "**עִבְדוּ אֶת ה' בְּשִׂמְחָה**" – צְרִיכִים לַעֲבֹד אֶת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בְּשִׂמְחָה, עֲצָבוּת זֶה פָּסוּל!

רַבֵּנוּ זַ"ל אוֹמֵר (לִקּוּטֵי מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב, סִימָן מח): "**עֲצָבוּת מַזִּיק מְאֹד מְאֹד, וְדַע, שֶׁתֵּכֶף כְּשֶׁאָדָם רוֹצֶה לִכָּנֵס בַּעֲבוֹדָתוֹ יִתְבָּרַךְ, אָזַי תֵּכֶף הִיא עֲבֵרָה גְּדוֹלָה כְּשֶׁיֵּשׁ לוֹ עֲצָבוּת, חַס וְשָׁלוֹם, כִּי עֲצָבוּת הִיא סִטְרָא אָחֳרָא** (זֹהַר נֹחַ דַּף עא), **וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שׂוֹנֵא אוֹתָהּ**"; לֹא מוֹצְאִים עוֹד כָּזֹאת לָשׁוֹן אֵצֶל רַבֵּנוּ – "ה' יִתְבָּרַךְ שׂוֹנֵא אוֹתָהּ", אָמְנָם יֵשׁ כָּל מִינֵי יְרִידוֹת וּנְפִילוֹת וְכוּ', אֲבָל לֹא כָּתוּב כְּלָל הַלָּשׁוֹן הַזֹּאת, אַךְ עַל עֲצָבוּת שֶׁבָּאָה לָאָדָם כְּשֶׁמַּתְחִיל לְהִכָּנֵס בַּעֲבוֹדַת ה' – אוֹמֵר רַבֵּנוּ שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שׂוֹנֵא אוֹתָהּ!

וּמַהִי הָעֲצָבוּת הַזֹּאת? שֶׁאָדָם מַזְכִּיר לְעַצְמוֹ אֶת כָּל עָבְרוֹ וְאֶת כָּל מַה שֶּׁעָשָׂה, וְלֹא מַסְפִּיק שֶׁהוּא אוֹמֵר זֹאת לְעַצְמוֹ, אֶלָּא הוּא גַּם אוֹמֵר אֶת זֶה לַאֲחֵרִים, **מַה זֶּה צָרִיךְ לִהְיוֹת?!... רַבֵּנוּ מְלַמֵּד אוֹתָנוּ אֶת הָעִנְיָן שֶׁל הִתְחַדְּשׁוּת, שֶׁאָדָם צָרִיךְ לְהַרְגִּישׁ "אֲנִי הַיּוֹם יְלִדְתִּיךָ"** (תְּהִלִּים ב, ז) – **אֵין לִי שׁוּם עָבָר! אֵין אֲפִלּוּ מַה לְּדַבֵּר מִזֶּה!**

וּבֶאֱמֶת, כְּשֶׁאָדָם יִזְכֶּה בְּמֶשֶׁךְ הַזְּמַן לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה – זֶה יְמַחֵק לְגַמְרֵי מֵהַמֹּחַ שֶׁלּוֹ, אֲבָל לֹא יְדַבֵּר מִזֶּה וְלֹא יִתְנַהֵג בְּכָל מִינֵי צוּרוֹת מְשֻׁנּוֹת וּמוּזָרוֹת וְכוּ'; זֶה נִקְרָא שֶׁאָדָם צָרִיךְ לְהִזָּהֵר שֶׁלֹּא יַגִּיעַ לִידֵי עֲצָבוּת וּמָרָה שְׁחוֹרָה מִכָּל מַה שֶּׁעָבַר עָלָיו!

וְכָאן רַבֵּנוּ זַ"ל מַדְגִּישׁ, שֶׁלֹּא יִטְעֶה הָאָדָם לַחֲשֹׁב שֶׁמְּדַבֵּר בְּעַצְבוּת "לְשֵׁם שָׁמַיִם" – "כִּי הֲרֵי גַּם לַשְׁכִּינָה יֵשׁ צַעַר, אָז אֲנִי מִצְטַעֵר עַכְשָׁו בְּכָפֶל כְּפָלַיִם, לֹא מַסְפִּיק הַצַּעַר שֶׁלִּי – גַּם בַּשָּׁמַיִם יֵשׁ צַעַר?!"...

אוֹמֵר רַבֵּנוּ [זֶה הַגִּלּוּי שֶׁל רַבֵּנוּ, שֶׁרַבֵּנוּ מְחַפֵּשׂ תָּמִיד אֶת תַּכְלִית הַיְרִידָה לְתַכְלִית הָעֲלִיָּה, הוּא לוֹקֵחַ אֶת הַיְרִידָה וְהַנְּפִילָה וּמְחַפֵּשׂ אוֹתוֹ לַעֲלִיָּתוֹ]: **"לְכָךְ צָרִיךְ לְהָשִׁיב לְעַצְמוֹ, מָה אֲנִי וּמָה חַיַּי, כִּי הַמֶּלֶךְ בְּעַצְמוֹ מְסַפֵּר לִי הַחְפָּרוֹן שֶׁלּוֹ"** – הֲרֵי הִנֵּה יֵשׁ לוֹ צַעַר בְּאֵיזֶשֶׁהוּ עִנְיָן, וְאָדָם מֵבִין שֶׁהַצַּעַר הַזֶּה הוּא לֹא רַק כָּאן אֶלָּא זֶה לְמַעְלָה, וּמַתְחִיל לְהִתְבּוֹנֵן: "מַה זֶּה אוֹמֵר, שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מְסַפֵּר לִי כְּבָיכוֹל אֶת הַצַּעַר שֶׁלּוֹ?"... אוֹמֵר רַבֵּנוּ: **"וְכִי יֵשׁ כָּבוֹד גָּדוֹל מִזֶּה"** – שֶׁהַמֶּלֶךְ בִּכְבוֹדוֹ וּבְעַצְמוֹ מְסַפֵּר לְךָ אֶת הַצַּעַר שֶׁלּוֹ... אַתָּה מַרְגִּישׁ שֶׁאֵינְךָ שָׁוֶה כְּלוּם, וְאַתָּה מַמָּשׁ בְּקִשְׁיֵי מֵרִים אֶת הָרֹאשׁ שֶׁלְּךָ, וְאַתָּה מַרְגִּישׁ מַמָּשׁ נָפוּל, וּפִתְאוֹם אַתָּה חוֹשֵׁב "רֶגַע, יֵשׁ לִי אֵיזֶה צַעַר, זֶה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מְסַפֵּר לִי אֶת הַצַּעַר שֶׁלּוֹ לְמַעְלָה?"...

יֵשׁ יוֹתֵר כָּבוֹד מִזֶּה? הִנֵּה אַתָּה מְקַבֵּל טֶלֶפוֹן אוֹ הוֹדָעָה מֵהַמֶּלֶךְ: "הַמֶּלֶךְ רוֹצֶה שֶׁתָּבוֹא לְאַרְמוֹן שֶׁלּוֹ", וְאַתָּה רָץ וְתוֹהֶה מָה הַמֶּלֶךְ רוֹצֶה כְּבָר לְהַגִּיד לְךָ, וְהִנֵּה הַמֶּלֶךְ מְסַפֵּר: "אַתָּה יוֹדֵעַ אֵיזֶה צַעַר יֵשׁ לִי?"... וְאָדָם מַתְחִיל לַחֲשֹׁב: "הַמֶּלֶךְ מְסַפֵּר לִי אֶת הַצַּעַר שֶׁלּוֹ?"... **"וְכִי יֵשׁ כָּבוֹד יוֹתֵר גָּדוֹל מִזֶּה?"...**

אֲנָשִׁים שֶׁזָּכוּ לִהְיוֹת מְקֻרָבִים לְצַדִּיקִים, סִפְּרוּ שֶׁלִּפְעָמִים הַרְבֵּה יוֹתֵר מֵהַתּוֹרוֹת וְהַהִגְלוּיִים וְכָל מִינֵי שִׂיחוֹת נִפְלָאוֹת שֶׁשָּׁמְעוּ מֵהַצַּדִּיקִים, לִפְעָמִים הֵם קִבְּלוּ יוֹתֵר הִתְעוֹרְרוּת וְהִתְחַזְּקוּת מֵהַדְּבָרִים שֶׁהַצַּדִּיקִים סִפְּרוּ בְּפַשְׁטוּת מִמַּה שֶּׁעָבַר עֲלֵיהֶם, מֵהַהִתְמוֹדְדוּת שֶׁלָּהֶם בְּכָל מִינֵי עִנְיָנִים, לָמָּה? זֶה מַה שֶּׁרַבֵּנוּ אוֹמֵר כָּאן: "כְּשֶׁהַמֶּלֶךְ מְסַפֵּר לִבְנוֹ אֶת הַצַּעַר שֶׁלּוֹ", אוֹמֵר רַבֵּנוּ שֶׁאָדָם מַתְחִיל לַחֲשֹׁב "יֵשׁ יוֹתֵר כָּבוֹד גָּדוֹל מִזֶּה?" וּמְסַיֵּם רַבֵּנוּ: **"מִתּוֹךְ כָּךְ בָּא לִשְׂמְחָה גְּדוֹלָה, וְנִתְחַדְּשׁוּ הַמּוֹחִין שֶׁלּוֹ"** – הוּא זוֹכֶה לִהְיוֹת שָׂמֵחַ.

אוּלָם בְּכָל זֹאת, הֲרֵי עֲדַיִן חָסֵר לָאָדָם הַדָּבָר שֶׁהוּא זָקוּק לוֹ, וּמָה עוֹשִׂים? זֶה מַה שֶּׁחִנָּה עָשְׂתָה: **"וַתִּתְפַּלֵּל עַל ה'"** – 'עַל' דַּיְקָא, הַיְנוּ שֶׁלֹּא מִתְפַּלֵּל רַק עַל הַצַּעַר וְהַחְפָּרוֹן שֶׁלּוֹ – שִׂמְחָה, יְלָדִים, נַחַת מֵהַיְלָדִים, בְּרִיאוּת, כָּל מַה שֶּׁצָּרִיךְ – אֶלָּא הוּא מִתְעוֹרֵר לְהָבִין: "הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מְסַפֵּר לִי אֶת הַצַּעַר שֶׁלּוֹ, כְּבָיכוֹל", וּמִיָּד מְקַיֵּם **"וַתִּתְפַּלֵּל עַל ה'"**...

וּבֶאֱמֶת, זָכְתָה חַנָּה הַנְּבִיאָה, שֶׁהִיא פְּעָלָה כְּזֹאת יְשׁוּעָה גְּדוֹלָה שֶׁנּוֹלַד לָהּ שְׁמוּאֵל הַנָּבִיא [בַּפְּרָקִים שֶׁאֲנַחְנוּ לוֹמְדִים עַתָּה בְּסֵדֶר הַתַּנַ"ךְ אָנוּ רוֹאִים מִי הָיָה שְׁמוּאֵל הַנָּבִיא], שֶׁעָלָיו אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תַּעֲנִית ה:): **"שָׁקוּל שְׁמוּאֵל כְּמשֶׁה וְאַהֲרֹן"**, כֻּלּוֹ צַדִּיק הָיָה, לְמֵד אֶת עַם יִשְׂרָאֵל, וְהִדְרִיכָם בְּדֶרֶךְ הַיָּשָׁר.

וּכְתִיב בַּפָּסוּק (שְׁמוּאֵל א' ז, יז): **"וּתְשֻׁבָתוֹ הָרָמָתָה כִּי שָׁם בֵּיתוֹ"**, וְעַל זֶה אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרָכוֹת י:): **"כָּל מָקוֹם שֶׁהָלַךְ – בֵּיתוֹ עִמּוֹ"**; מִשְּׁמוּאֵל הַנָּבִיא יוֹצֵא הַלִּמּוּד שֶׁאָדָם יָכוֹל לִהְיוֹת יַחַד עִם 'בֵּיתוֹ' אֵיפֹה שֶׁהוּא רַק נִמְצָא! בְּאֵיזוֹ עִיר, בְּאֵיזוֹ מְדִינָה, לֹא מְשַׁנֶּה – לְכָל מָקוֹם שֶׁהוּא **"בֵּיתוֹ עִמּוֹ"** – הַ'בַּיִת' עִמּוֹ!

וּבַמֶּשֶׁג **"בֵּיתוֹ עִמּוֹ"** יֵשׁ כַּמָּה לְמוּדִים נִפְלָאִים:

"בֵּיתוֹ עִמּוֹ" הוּא עִנְיָן שֶׁל לִמּוּד הַתּוֹרָה – **'בַּיִת'**, שֶׁזֶּהוּ בִּנְיָן הַבַּיִת שֶׁל הָאָדָם, וּבִפְרָט כְּשֶׁאָדָם זוֹכֶה לִבְנוֹת בַּ'יִת' בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה, אֲזַי "בֵּיתוֹ עִמּוֹ" בְּכָל מָקוֹם – "עַכְשָׁו אֲנִי לֹא בַּכּוֹלֵל, לֹא בְּבֵית הַמִּדְרָשׁ, אֲנִי בַּדֶּרֶךְ, בָּעֲבוֹדָה, אֵיךְ אֲנִי קָשׁוּר אֶל הַתּוֹרָה?"...

אֲבָל כְּשֶׁאָדָם זוֹכֶה לְתַלְמִידִים שֶׁל הַצַּדִּיקִים, הוּא יוֹדֵעַ שֶׁיֵּשׁ דָּבָר כָּזֶה "לְכָל מָקוֹם שֶׁהוֹלֵךְ – 'בֵּיתוֹ' עִמּוֹ"! אֲנִי יָכוֹל לָקַחַת אִתִּי אֶת הַבַּ'יִת'! כָּל הַתַּלְמִידִים הֵם אִתִּי תָּמִיד! אֵיזוֹ נַחַת רוּחַ וְאֵיזוֹ שִׂמְחָה זוֹ לָאָדָם בַּחַיִּים שֶׁלּוֹ!

וּבָזֶה מִתְקַיֵּם בּוֹ מַמָּשׁ **"גֶּבֶר בֵּין גּוּבְרִין"**, כִּי יֵשׁ הַחוֹשֵׁב "אִם אֲנִי לוֹמֵד תּוֹרָה אֲנִי צָרִיךְ לָשֶׁבֶת בַּכּוֹלֵל אוֹ בְּאֵיזֶה מָקוֹם אַחֵר, וְכֻלָּם צְרִיכִים לָדַעַת מִמֶּנִּי – שֶׁאֲנִי תַּלְמִיד חָכָם, שֶׁאֲנִי אַבְרֵךְ כּוֹלֵל"... אֲבָל הַצַּדִּיקִים מְלַמְּדִים אוֹתָנוּ: אַתָּה יָכוֹל לִהְיוֹת בֶּן אָדָם פָּשׁוּט [מַה זֶּה 'פָּשׁוּט'? **לִהְיוֹת יְהוּדִי פָּשׁוּט זֶה הַשָּׁבַח הַכִּי גָּדוֹל שֶׁיָּכוֹל לִהְיוֹת! שֶׁאָדָם זוֹכֶה לִהְיוֹת פָּשׁוּט!**], וְתָמִיד 'בֵּיתוֹ עִמּוֹ' – יֵשׁ לוֹ אֶת הַבַּ'יִת' עִמּוֹ!

וּבִפְרָט כְּשֶׁמְּזַכִּים אֶת הָרַבִּים, וְזוֹכִים לְהַדְפִּים חוֹבְרוֹת קְדוֹשׁוֹת שֶׁל **בַּ"ת**, זֶה נִקְרָא **'בֵּיתוֹ עִמּוֹ'**, אָדָם זוֹכֶה לְהִתְפָּאֵר "יֵשׁ לִי בַּיִת אִתִּי! בְּתוֹךְ הַתִּיק שֶׁלִּי, בְּתוֹךְ הַכִּיס שֶׁלִּי, יֵשׁ לִי בַּיִת!"... אָדָם אַחֵר שׁוֹמֵעַ אֶת זֶה, וְחוֹשֵׁב שַׁמָּא תּוֹצִיא עַכְשָׁו מֵהַכִּיס אֵיזֶה חוֹזֶה אוֹ שְׁטַר קְנִיָּה שֶׁל בַּיִת... וְהִנֵּה אַתָּה מוֹצִיא אֶת הַחוֹבֶרֶת הַקְּדוֹשָׁה: **"זֶה הַבַּיִת שֶׁלִּי! אֲנִי סוֹחֵב אֶת זֶה אִתִּי!"... זֶה נִקְרָא "כָּל מָקוֹם שֶׁהוֹלֵךְ – בֵּיתוֹ עִמּוֹ".**

מוּבָן נוֹסַף בַּמַּשָּׂג **"בֵּיתוֹ עַמּוֹ"**, דְּהִנֵּה תְּפִלָּה נִקְרֵאת 'בַּיִת', וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (יְשַׁעְיָהוּ נו, ז) **"כִּי בֵיתִי בֵּית תְּפִלָּה יִקָּרֵא לְכָל הָעַמִּים"**, וְכֵן מָצִינוּ אֵצֶל יַעֲקֹב אָבִינוּ, כְּשֶׁהִגִּיעַ לִמְקוֹם הַמִּקְדָּשׁ, אָמַר (בְּרֵאשִׁית כח, יז) **"אֵין זֶה כִּי אִם בֵּית אֱלֹקִים וְזֶה שַׁעַר הַשָּׁמָיִם"**; הֲרֵי שֶׁ'בַּיִת' זֶה 'תְּפִלָּה', ו"**בֵּיתוֹ עַמּוֹ**" הַיְנוּ שֶׁהוּא תָּמִיד עוֹסֵק בִּתְפִלָּה, **אֵיפֹה שֶׁהוּא נִמְצָא!**

וְזֶה גַּם כֵּן דָּבָר שֶׁלֹּא עוֹשָׂה אוֹתוֹ מְשֻׁנֶּה מֵאֲחֵרִים, אֶלָּא הוּא **"גֶּבֶר בֵּין גּוּבְרִין"** – כְּמוֹ בֶּלֶם מַמָּשׁ! כִּי לֹא יְכוֹלִים לְהַבְחִין כְּשֶׁאָדָם עוֹסֵק בִּתְפִלָּה, נָגִיד שֶׁאָדָם מִתְבּוֹדֵד בְּאֵיזֶה מָקוֹם – בְּוַדַּאי מִי יוֹדֵעַ מִזֶּה, אֲבָל אֲפִלּוּ כְּשֶׁהוּא בֵּין אֲנָשִׁים, הוּא מִתְפַּלֵּל וּמְבַקֵּשׁ מֵהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, אֲזַי הוּא נִרְאֶה כְּמוֹ כֻּלָּם, וְלֹא נִכָּר עָלָיו מַשֶּׁהוּ שׁוֹנֶה, אֲבָל בֶּאֱמֶת הוּא עִנְיָן אַחֵר לְגַמְרֵי... **הוּא חַי עִם תְּפִלָּתוֹ!** רַבֵּנוּ אוֹמֵר (לִקּוּטֵי מוֹהַר"ן, חֵלֶק א, סִימָן ט) עַל הַפָּסוּק (תְּהִלִּים מב, ט) **"תְּפִלָּה לְאֵל חַיָּי" – הַחַיִּים שֶׁל הָאָדָם זֶה מֵהַתְּפִלָּה! מִשָּׁם אֲנִי מַמְשִׁיךְ אֶת כָּל הַחַיּוּת שֶׁלִּי!**

וּבָזֶה אָדָם מְקַיֵּם: **"כָּל מָקוֹם שֶׁהוֹלֵךְ – בֵּיתוֹ עַמּוֹ"**, זֶה מַמָּשׁ כָּךְ, כִּי הַפֶּה שֶׁלְּךָ הוֹלֵךְ עִמְּךָ בְּכָל מָקוֹם! רַבֵּנוּ אוֹמֵר (לִקּוּטֵי מוֹהַר"ן, חֵלֶק א, סִימָן עח) שֶׁלִּפְעָמִים אָדָם נִמְצָא בְּמָקוֹם מְטֻנָּף, הֵ' יִשְׁמֹר, הֵן מֵעַצְמוֹ – שֶׁהוּא בִּירִידָה וּנְפִילָה, הַמּחַ שֶׁלּוֹ לֹא בִּמְקוֹמוֹת טוֹבִים, **מָה עוֹשִׂים? "יֵשׁ לְךָ פֶּה? תִּשְׁתַּמֵּשׁ אִתּוֹ!"...**

רַבֵּנוּ אוֹמֵר שָׁם, שֶׁהַפֶּה נִקְרָא "אֵם הַבָּנִים" – כְּמוֹ אִמָּא; טֶבַע שֶׁל אִמָּא, שֶׁהִיא אַף פַּעַם לֹא נִגְעֶלֶת מֵהַתִּינוֹק שֶׁלָּהּ, הַתִּינוֹק לְכְלֵךְ אֶת עַצְמוֹ, בֶּן אָדָם זַר בּוֹרֵחַ מִמֶּנּוּ, הוּא לֹא יָכוֹל לְסַבֵּל אֶת זֶה... אֲבָל הָאִמָּא בָּאָה בְּסַבְלָנוּת, וּמַחְלִיפָה אֶת הַחִתּוּל, וּמְנַקָּה אוֹתוֹ וְכוּ', וְאַדְרַבָּה, הִיא שְׂמֵחָה שֶׁבָּרוּךְ ה' הוּא בָּרִיא וְכוּ'. אוֹמֵר רַבֵּנוּ: **אוֹתוֹ דָּבָר הַפֶּה שֶׁל הָאָדָם, הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא נָתַן לָנוּ אֶת הַפֶּה עַל הַפָּנִים שֶׁלָּנוּ, וְ"כָל מָקוֹם שֶׁהוֹלֵךְ – בֵּיתוֹ עַמּוֹ", זֶה הוֹלֵךְ אִתְּךָ תָּמִיד!** זֶה נִקְרָא "אֵם הַבָּנִים", וְזֶה מַה שֶּׁיָּבִיא אוֹתְךָ לְהַכֹּל!

וְזֶה קָשׁוּר מְאֹד לְתוֹרָה פ"ט הַנַּ"ל גַּבֵּי הַחִסָּרוֹן שֶׁל הָאָדָם, שֶׁהוּא גַּם בַּשְּׁכִינָה, וְהֲרֵי "אֵם הַבָּנִים" הוּא גַּם כֵּן כִּנּוּי לַשְּׁכִינָה, שֶׁזֶּה מַה שֶּׁאוֹמְרִים בַּמִּזְמוֹר הָרִאשׁוֹן שֶׁל הַלֵּל (תְּהִלִּים קיג, ט): **"מוֹשִׁיבִי עֲקֶרֶת הַבַּיִת אֵם הַבָּנִים שְׂמֵחָה"** – **'מוֹשִׁיבִי עֲקֶרֶת הַבַּיִת'** קָשׁוּר לְעִנְיַן חַנָּה הַנְּבִיאָה, שֶׁהִיא הָיְתָה "עֲקֶרֶת הַבַּיִת" אֵצֶל אֶלְקָנָה בַּעְלָהּ, וְהִיא עֲדַיִן לֹא זָכְתָה אָז לְהַפְקֵד בִּילָדִים,

וּמָה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁלֵּם לָהּ כִּי הִיא הִתְפַּלְּלָה "עַל ה'"? "**מוֹשִׁיבִי עֲקֶרֶת הַבַּיִת**" – הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא הוֹשִׁיב אֶת עֲקֶרֶת הַבַּיִת, וְהָפַךְ אוֹתָהּ לְ"**אֵם הַבָּנִים שְׂמֵחָה**" – '**אֵם הַבָּנִים**' זֶה הַתְּפִלָּה, כִּי הוּא הַפֶּה שֶׁל הָאָדָם כַּנַּ"ל, ו"שְׂמֵחָה" דַּיְקָא, כִּי זֶה מֵבִיא אֶת הַשִּׂמְחָה הַכִּי גְּדוֹלָה לָאָדָם...

אֵין שִׂמְחָה יוֹתֵר גְּדוֹלָה מִזֶּה שֶׁאָדָם יוֹדֵעַ שֶׁהוּא תָּמִיד יָכוֹל לִפְנוֹת אֶל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא: זוֹ בְּרָכָה! זֶה גִּלּוּי שֶׁרַבֵּנוּ פָּתַח אֶת הָעֵינַיִם שֶׁלָּנוּ אֵלָיו!

הִנֵּה מֵעִנְיַן שֶׁל 'תְּפִלָּה' כֻּלָּם יוֹדְעִים, כִּי חֲרֵי זֶהוּ הַבָּסִים וְהַיְסוֹד שֶׁל עַם יִשְׂרָאֵל, אֲבָל רַבֵּנוּ גִּלָּה לָנוּ גִּלּוּי יוֹתֵר מֵהַיְדוּעַ לְכֻלָּם: **הֵיכָן שֶׁאַתָּה הוֹלֵךְ, הֵיכָן שֶׁאַתָּה מִסְתּוֹבֵב, הַפֶּה שֶׁלְּךָ אִתְּךָ, וְאַתָּה יָכוֹל לְהִתְפַּלֵּל אֶל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא!** אֶת זֶה גִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ!

וְלִכְאוֹרָה עִנְיָן שֶׁל הִתְבּוֹדְדוּת זֶהוּ דָּבָר פָּשׁוּט, וּבֶאֱמֶת הַרְבֵּה צַדִּיקִים – וַאֲפִלּוּ אֲנָשִׁים פְּשׁוּטִים – תָּמִיד עָסְקוּ בִּתְפִלָּה; הָיוּ הַרְבֵּה צַדִּיקִים, שֶׁאֲפִלּוּ שֶׁלֹּא דִּבְּרוּ וְלֹא פִּרְסְמוּ אֶת הָעִנְיָן הַזֶּה כְּמוֹ רַבֵּנוּ, אֲבָל מֵעַצְמָם נָהֲגוּ כָּךְ, וְ**רַבֵּנוּ הוּא זֶה שֶׁמְּלַמֵּד אוֹתָנוּ שֶׁ"זֶה כָּל הָאָדָם"! וְאַשְׁרֵי אָדָם שֶׁתָּמִיד יֵשׁ לוֹ אֶת הַקֶּשֶׁר הַזֶּה אֶל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא! וְלֹא מְשַׁנֶּה אֵיפֹה הוּא, אֲפִלּוּ כְּשֶׁנָּפַל לְתוֹךְ הַמְּקוֹמוֹת הַמְטֻנָּפִים, וְהוּא מַרְגִּישׁ אֶת עַצְמוֹ הֲכִי יָרוּד, הֲכִי גָּרוּעַ וְהֲכִי פָּחוּת, וְאַף עַל פִּי כֵן הוּא לֹא עוֹזֵב אֶת הַתְּפִלָּה, הוּא אוֹמֵר לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא: "רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֲנִי אוֹמֵר לְךָ הַכֹּל 'פָּתוּחַ' – אֵיפֹה אֲנִי נִמְצָא וּמָה אִתִּי"...**

וְזוֹ אֲמִתּוּת הַתְּפִלָּה, וּכְמוֹ שֶׁאוֹמֵר רַבֵּנוּ (לִקּוּטֵי מוֹהַר"ן, חֵלֶק א, סִימָן קיב): ה'דִּבּוּר אֱמֶת' אֶל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא הוּא **אֵיפֹה שֶׁאַתָּה נִמְצָא**; אַתָּה מַרְגִּישׁ בִּשְׁאוֹל תַּחְתִּית רַחֲמָנָא לִצְלָן? "ה' **הוֹשִׁיעָה! רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, תּוֹשִׁיעַ אוֹתִי! תַּצִּיל אוֹתִי! מִתּוֹךְ הַמָּקוֹם הַזֶּה שֶׁבּוֹ אֲנִי מַרְגִּישׁ שֶׁאֲנִי נִמְצָא, שֶׁבֶּאֱמֶת אֵינִי יוֹדֵעַ אֵיךְ לְהִתְנַהֵג בְּשׁוּם דָּבָר, אֵיךְ הַמִּדּוֹת שֶׁלִּי, אֵיפֹה אֲנִי נִמְצָא, אֵיךְ לִהְיוֹת בֶּן אָדָם נוֹרְמָלִי!**"...

'לִהְיוֹת בֶּן אָדָם נוֹרְמָלִי' זֶה לָתֵת חִיּוּךְ וּלְהַגִּיד 'שָׁלוֹם' לְכָל אֶחָד, מַה קּוֹרֶה בִּפְנִים – אַף אֶחָד לֹא צָרִיךְ לָדַעַת... אִם אָדָם מִתְלַבֵּשׁ בְּצוּרָה מוּזָרָה, מִתְנַהֵג בְּאֹפֶן שׁוֹנֶה מִכֻּלָּם, מַה זֶּה יוֹעִיל לוֹ?... שׁוּם דָּבָר! אֶלָּא אַדְרַבָּה, בְּנֵי אָדָם יַגִּידוּ שֶׁמַּשֶּׁהוּ לֹא בְּסֵדֶר... מַה שֶּׁאֵין כֵּן כְּשֶׁאָדָם מִתְנַהֵג רָגִיל כְּמוֹ כֻּלָּם, עַד שֶׁמְּבַחוּץ לֹא מַכִּירִים עָלָיו כְּלָל וּכְלָל שׁוּם, וְלֹא יוֹדְעִים אֵיפֹה הוּא נִמְצָא, אֲבָל

כְּלַפֵּי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא: "ה' **הוֹשִׁיעָה! רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, תַּצִּיל אוֹתִי! תָּרִים אוֹתִי! תֵּן לִי חִיּוּת בַּחַיִּים! שֶׁאַתְחִיל לִחְיוֹת עִם חַיּוּת!"...**

בְּנֵי אָדָם כָּל כָּךְ נוֹפְלִים בְּדַעְתָּם: "מִי אֲנִי, מָה אֲנִי כְּבָר, אֲנִי יוֹדֵעַ אֶת הֶעָבָר שֶׁלִּי, וּמָה אֲנִי יָכוֹל אֲפִלּוּ לְהַתְחִיל לַעֲשׂוֹת?!"... **רַבֵּנוּ הוּא זֶה שֶׁמּוֹחֵק מֵאִתָּנוּ אֶת הֶעָבָר – "אֵין לְךָ עָבָר! אַתָּה נוֹלַדְתָּ הַיּוֹם! וְאִם תַּתְחִיל חַיִּים חֲדָשִׁים מֵעַכְשָׁו – אַשְׁרֶיךָ וְאַשְׁרֵי חֶלְקֶךָ!"...**

נִמְצָא אִם כֵּן, שֶׁיֵּשׁ לָנוּ עוֹד מוּבָן בַּמַּשָּׂג **"כָּל מָקוֹם שֶׁהוֹלֵךְ – בֵּיתוֹ עִמּוֹ"**, 'בֵּיתוֹ' זוֹ הַתְּפִלָּה, זֶה תָּמִיד אִתְּךָ! וְזֶה כָּתוּב עַל שְׁמוּאֵל הַנָּבִיא, כִּי הוּא זָכָה לְזֶה, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוּאֵל א' ז, ט) "**וַיִּזְעַק שְׁמוּאֵל אֶל ה' בְּעַד יִשְׂרָאֵל**" – כְּשֶׁהָיָה צַר מַשֶּׁהוּ לְעַם יִשְׂרָאֵל, הוּא הָיָה מֵעַתִּיר בַּעֲדָם! שְׁמוּאֵל הַנָּבִיא הָיָה עָמוּד הַתְּפִלָּה, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים צט, ו): "**מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן בְּכֹהֲנָיו וּשְׁמוּאֵל בְּקֹרְאֵי שְׁמוֹ קֹרְאִים אֶל ה' וְהוּא יַעֲנֵם**" [אָכֵן זֶה סוֹבֵב וְהוֹלֵךְ עַל כֻּלָּם, וּשְׁמוּאֵל הַנָּבִיא כְּתִיב פֹּה גַּם כֵּן].

זֶהוּ הַלִּמּוּד הַנּוֹסָף שֶׁיֵּשׁ אֵצֶל שְׁמוּאֵל הַנָּבִיא, וְאֶת זֶה פָּעֲלָה חַנָּה בִּתְפִלָּתָהּ...

וְעַתָּה מַגִּיעִים לְעוֹד לִמּוּד יְסוֹדִי בַּמַּשָּׂג **"כָּל מָקוֹם שֶׁהוֹלֵךְ – בֵּיתוֹ עִמּוֹ"**, שֶׁאָדָם יֵדַע וְיַכִּיר אֶת הַחֲשִׁיבוּת כַּמָּה עָלָיו לִמְסֹר נַפְשׁוֹ עַל הַבַּיִת שֶׁלּוֹ! בִּתְמִימוּת וּפְשִׁיטוּת! תָּמִיד יָשִׂים עַיִן וְלֵב עַל כָּךְ, שֶׁזֶּהוּ **"כָּל מָקוֹם שֶׁהוֹלֵךְ – בֵּיתוֹ עִמּוֹ"**, לֹא שֶׁהוּא מַפְקִיר אֶת הַכֹּל וְלֹא אִכְפַּת לוֹ, טוֹעֵן שֶׁהָאִשָּׁה וְהַיְלָדִים הֵם מְנִיעוֹת וּבְלְבּוּלִים, וְאוּלַי הוּא צָרִיךְ לְנַתֵּק עַצְמוֹ מִזֶּה חַם וְשָׁלוֹם, **לֹא וָלֹא! אֶלָּא "כָּל מָקוֹם שֶׁהוֹלֵךְ – בֵּיתוֹ עִמּוֹ", אַדְרַבָּה! הוּא יוֹדֵעַ תָּמִיד שֶׁזֶּה הַבִּנְיָן שֶׁלּוֹ, לְזֶה הוּא צָרִיךְ תָּמִיד לִדְאֹג, שֶׁהַכֹּל יִהְיֶה הֲכִי מֻשְׁלָם, וְלֹא לְזַלְזֵל בְּזֶה, אֶלָּא לָדַעַת שֶׁ"כָּל מָקוֹם שֶׁהוֹלֵךְ – בֵּיתוֹ עִמּוֹ", וַאֲפִלּוּ אִם הוּא צָרִיךְ לָצֵאת, וְהוּא לֹא נִמְצָא עַתָּה בֵּין כָּתְלֵי הַבַּיִת, אֲבָל "כָּל מָקוֹם שֶׁהוֹלֵךְ – בֵּיתוֹ עִמּוֹ", זוֹ כָּל מְגַמָּתוֹ!**

וּבָזֶה יֵשׁ לִמּוּד חָשׁוּב וְנָחוּץ מְאֹד לָאָדָם: יֵשׁ אֲנָשִׁים – הֵן אַבְרֵכִים וְהֵן מְבֻגָּרִים, שֶׁכְּשֶׁיּוֹצֵא מֵהַבַּיִת בַּבֹּקֶר – לַכּוֹלֵל אוֹ לַעֲבוֹדָה, יָכוֹל לִהְיוֹת שָׁעַד שָׁעָה מְאֻחֶרֶת – אַחַר הַצָּהֳרַיִם, עֶרֶב, אוֹ אֲפִלּוּ אַחַר כָּךְ – הוּא עָסוּק מִחוּץ לְבַיִת, אֲבָל חָשׁוּב מְאֹד שֶׁעִם כָּל הָעִסּוּקִים אָדָם יִתְפַּנֶּה לְאֵיזוֹ חֲצִי דַּקָּה אוֹ דַּקָּה כְּדֵי לִשְׁמֹעַ מַה קּוֹרֶה בַּבַּיִת! תִּתְקַשֵּׁר וְתִשְׁאַל 'מַה נִּשְׁמַע', 'מַה

קוֹרֵה', וְאַל תַּגִּיד "אִם אֲנִי לֹא מִתְקַשֵּׁר – יֵדְעוּ שֶׁהַכֹּל בְּסֵדֶר"... **אָדָם שָׂם לוֹ טִפָּה שֵׂכֶל, הוּא מֵבִין שֶׁזֶּה אֶחָד מֵהַיְסוֹדוֹת: "כָּל מָקוֹם שֶׁהוֹלֵךְ – בֵּיתוֹ עִמּוֹ", מַה יִּקְרֶה אִם תִּפְקַח דַּקָּה וְתִתְקַשֵּׁר לוֹמַר שֶׁבָּרוּךְ ה' הַכֹּל בְּסֵדֶר, וּלְהִתְעַנְיֵן אֵצֶל הָאִשָּׁה "מַה שְׁלוֹמֵךְ?" "מַה קוֹרֵחַ?"... בָּזֶה אָדָם זוֹכֶה לִבְנוֹת אֶת הַבַּיִת שֶׁלּוֹ!**

אַל תֹּאמַר "אֵין לִי כֹּחַ לָזֶה", **וְכִי צְרִיכִים לָזֶה כֹּחַ?!...** פַּעַם אוּלַי בֶּאֱמֶת זֶה לֹא הָיָה קַל, כִּי הָיוּ צְרִיכִים לְחַפֵּשׂ טֶלֶפוֹן, וְלָלֶכֶת אֶל הַ'בּוּתְקָה' שֶׁל הַטֶּלֶפוֹן, לְהַכְנִיס אֲסִימוֹן וְכַדּוֹ', **אֲבָל הַיּוֹם זֶה כָּל כָּךְ קַל, חֲבֵרִי אַתָּה מְמֻלָּא כָּל הַיּוֹם עַל הַטֶּלֶפוֹן... אַתָּה כָּל כָּךְ עָסוּק עִם הַטֶּלֶפוֹן כָּל הַיּוֹם, אֲבָל לְהִתְקַשֵּׁר לַבַּיִת לֹא נָפַל בְּדַעְתְּךָ שֶׁאוּלַי מִישֶׁהוּ\י מְחַכֶּה עַל הַטֶּלֶפוֹן שֶׁלְּךָ... אֲבָל לָזֶה צְרִיכִים קְצָת שֵׂכֶל!**

וְזֶה גַּם כֵּן כָּלוּל בְּתוֹךְ הַמִּדּוֹת שֶׁאֲנַחְנוּ מְכִינִים עַצְמֵנוּ עִמָּן לְקַבָּלַת הַתּוֹרָה, וּכְמוֹ שֶׁהִתְחַלְנוּ אֶת הַשִּׂיחָה, שֶׁלִּפְנֵי קַבָּלַת הַתּוֹרָה, לְהַגִּיעַ לְהַר סִינַי, צְרִיכִים לְתַקֵּן אֶת הַמִּדּוֹת, וּ'מִדּוֹת' הַיְנוּ מִדּוֹת פְּשׁוּטוֹת, לִהְיוֹת נוֹרְמָלִי! וּלְמָשָׁל הַדֻּגְמָא הַנַּ"ל, שֶׁאָדָם יִתְקַשֵּׁר לְבֵיתוֹ בְּמַהֲלַךְ הַיּוֹם, זֶה נִקְרָא לִהְיוֹת נוֹרְמָלִי, לֹא שֶׁאָדָם טוֹעֵן "אֲנִי עוֹבֵד ה', זֶה לֹא אָמוּר לְבַלְבֵּל אוֹתִי, וְכִי אֲנִי צָרִיךְ לְהִתְקַשֵּׁר הַבַּיְתָה?!"... זֶה מַה שֶּׁבְּקְשָׁה חַנָּה: **"זֶרַע אֲנָשִׁים"** – **'גֶּבֶר בֵּין גּוּבְרִין'** – שֶׁיִּהְיֶה אָדָם הַמְּעֹרָב בֵּין הַבְּרִיּוֹת, שֶׁזֶּה אָדָם שֶׁזּוֹכֶה בֶּאֱמֶת לִבְנוֹת בַּיִת, וּלְחַנֵּךְ יְלָדִים בַּחִנּוּךְ הַכִּי קָדוֹשׁ, וְהוּא יוֹדֵעַ שֶׁזֶּה הָרָצוֹן שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא!

חֲרֵי רַבֵּנוּ אָמַר בְּפֵרוּשׁ (שִׂיחוֹת הָר"ן, סִימָן נא): **"הֶפְקֵרוּת אֵין צְרִיכִים"**, וְאָכֵן רַבֵּנוּ דִּבֵּר גַּבֵּי שֶׁאָדָם מַפְקִיר אֶת הַכֹּל – פַּרְנָסָה וְכוּ', וְזוֹ נִקְרֵאת הֶפְקֵרוּת בְּמִדָּה גְּדוֹלָה, וּמַהִי הֶפְקֵרוּת בְּמִדָּה קְטַנָּה? שֶׁאָדָם מַפְקִיר אֶת הַהַשְׁגָּחָה עַל בֵּיתוֹ... **זֶה יִגָּרַע מֵהַכָּבוֹד שֶׁלְּךָ, מֵהַזְּמַן שֶׁלְּךָ וּמֵהַכֶּסֶף שֶׁלְּךָ שֶׁתִּתְקַשֵּׁר לְדַקָּה– שְׁתַּיִם אֶל הַבַּיִת? עַל יְדֵי זֶה אַתָּה בּוֹנֶה אֶת הַבַּיִת שֶׁלְּךָ!**

נִמְצָא אֵפוֹא, שֶׁיֵּשׁ לָנוּ כְּבָר מוּבָן שְׁלִישִׁי בַּמַּשָּׂג **"כָּל מָקוֹם שֶׁהוֹלֵךְ – בֵּיתוֹ עִמּוֹ"**, אִם אַתָּה דּוֹאֵג לַבַּיִת – מִתְקַיֵּם בְּךָ **"בֵּיתוֹ עִמּוֹ"**.

וְעִנְיָן שֶׁאָדָם 'דּוֹאֵג' לַבַּיִת, אֵין פֵּרוּשׁוֹ בַּמּוּבָן הַשְּׁלִילִי – שֶׁאָדָם מֻדְאָג, אֶלָּא שֶׁדּוֹאֵג לִבְנֵי הַבַּיִת.

[עַכְשָׁו הָיָה לָנוּ בַּדַּף הַיּוֹמִי (סוֹטָה מב:) הָעִנְיָן שֶׁל (מִשְׁלֵי יב, כה) **"דְּאָגָה בְּלֵב אִישׁ יַשְׁחֶנָּה"** – **'יְשִׂיחֶנָּה לַאֲחֵרִים'**, יֵשׁ לְךָ דְּאָגָה? אִם אַתָּה מְשַׂתֵּף מִשָּׁהוּ אַחֵר

בְּזֶה, הַדְּאָגָה מִתְבַּטֶּלֶת. עִנְיָן שֶׁל 'דְּאָגָה' הוּא לֹא שֶׁאָדָם מֵדְאָג תָּמִיד וְכוּ', אֶלָּא יֵשׁ לְךָ מַשֶּׁהוּ עַל הַלֵּב? 'יִשְׂיחֲךָ **לַאֲחֵרִים**'. דֵּעָה נוֹסֶפֶת יֵשׁ שָׁם בַּגְּמָרָא: '**יַשְׂחֲךָ מִדַּעְתּוֹ**', וּבֶאֱמֶת הָא בְּהָא תַּלְיָא, הַיְנוּ ב' הַדֵּעוֹת מִתְחַבְּרִים יַחְדָּיו, וְזֶהוּ פֵּרוּשׁוֹ: אֵיךְ תִּפָּטֵר מֵאוֹתָהּ דְּאָגָה שֶׁיֵּשׁ לְךָ עַכְשָׁו? '**יִשְׂיחֲךָ לַאֲחֵרִים**'; יֵשׁ לְךָ אֵיזֶה דָּבָר שֶׁמַּדְאִיג אוֹתְךָ? תְּדַבֵּר עַל זֶה עִם אֵיזֶה חָבֵר, עִם אִשְׁתְּךָ, תְּדַבֵּר דִּבּוּר טוֹב, וְעַל יְדֵי זֶה נִפְטַרְתָּ מֵהַדְּאָגָה...].

הַכְּלָל, יֵשׁ לָנוּ לִמּוּד נִפְלָא מִשְּׁמוּאֵל הַנָּבִיא – "**בֵּיתוֹ עִמּוֹ**", אִם זֶה **לִמּוּד הַתּוֹרָה**, אִם זֶה **תְּפִלָּה**, אִם זֶה **שָׁלוֹם בַּיִת**, שֶׁהוּא הָעַמּוּד שֶׁל **גְּמִילוּת חֲסָדִים**, כִּי אָדָם שֶׁזּוֹכֶה לְהָקִים בַּיִת, וְלִדְאֹג לְצָרְכֵי הַבַּיִת, וְלִשְׁמֹר עַל שְׁלוֹם הַבַּיִת, זֶה הַגְּמִילוּת חֶסֶד הֲכִי גָּדוֹל!

יֵשׁ אֶחָד שֶׁהוּא מוּכָן לַעֲשׂוֹת צְדָקָה וָחֶסֶד בְּכָל מָקוֹם שֶׁהוּא, מַמָּשׁ לָרוּץ וּלְהַצִּיל אֲנָשִׁים וְכוּ', אֲבָל הַבַּיִת שֶׁלּוֹ מֻזְנָח לְגַמְרֵי... מָה הַחֶשְׁבּוֹן הַזֶּה? אַתָּה עוֹשֶׂה חֶסֶד מִחוּץ לַבַּיִת כִּי מֵאֲחֵרִים אַתָּה מְקַבֵּל יוֹתֵר כָּבוֹד וְהַעֲרָכָה?... שֶׁאֶת זֶה בֶּאֱמֶת צְרִיכִים בַּבַּיִת!

זֶה אֶחָד מֵהַלְּמוּדִים הֲכִי חֲשׁוּבִים: **הַעֲרָכָה וְהַחְשָׁבָה בַּבַּיִת – מִשְּׁנֵי הַכְּווּנִים, הֵן מֵהַבַּעַל וְהֵן מֵהָאִשָּׁה, שֶׁתָּמִיד יִשְׁמִיעוּ הַעֲרָכָה וְהַחְשָׁבָה!** הִנֵּה הִתְקַשַּׁרְתָּ הַבַּיְתָה – "תּוֹדָה רַבָּה שֶׁהִתְקַשַּׁרְתָּ!" **לְהַשְׁמִיעַ אֶת זֶה!** וּמַה זֶּה גּוֹרֵם? שֶׁזֶּה יִמָּשֵׁךְ כָּכָה! מַה שֶּׁאֵין כֵּן אִם אָדָם יִתְקַשֵּׁר לְבֵיתוֹ, וְהַתְּגוּבָה תִּהְיֶה בְּתַקִּיפוּת: "**כֵּן! נוּ, מָה רָצִיתָ!**"... כַּמּוּבָן שֶׁבַּפַּעַם הַשְּׁנִיָּה הוּא כְּבָר לֹא יִתְקַשֵּׁר... אֲבָל אִם הוּא יְסַיֵּם אֶת הַשִּׂיחָה: "**תּוֹדָה רַבָּה שֶׁהִתְקַשַּׁרְתָּ! מַמָּשׁ הֶחֱיֵיתָ אוֹתִי!**" זֶה נִקְרָא שֶׁעָשִׂיתָ צְדָקָה וָחֶסֶד, וְכָךְ הוּא מִשְּׁנֵי הַכְּווּנִים...

זֶה נִקְרָא אָדָם שֶׁהוּא מְחַפֵּשׂ **לִבְנוֹת אֶת הַבַּיִת**, וּבְכָךְ מִתְקַיֵּם אֶצְלוֹ "**כָּל מָקוֹם שֶׁהוֹלֵךְ – בֵּיתוֹ עִמּוֹ**".

נִכְנַסְנוּ לְשִׂיחָה זוֹ כִּי הִתְחַלְנוּ לְדַבֵּר מֵעִנְיָן תְּפִלַּת חַנָּה הַנְּבִיאָה, שֶׁהִיא בִּקְשָׁה "**זֶרַע אֲנָשִׁים**" – '**גֶּבֶר בֵּין גּוּבְרִין**', שֶׁתִּזְכֶּה לְיֶלֶד שֶׁיִּהְיֶה מְעֹרָב בֵּין הַבְּרִיּוֹת, וְשׁוּב נַדְגִּישׁ: "**מְעֹרָב בֵּין הַבְּרִיּוֹת**" אֵין הַכַּוָּנָה מְעֹרָב בַּחֲבוּרַת רְשָׁעִים חַס וְשָׁלוֹם, וַאֲפִלּוּ אִם הֵם רַבִּים, חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים (סַנְהֶדְרִין כו.): חֲבוּרַת רְשָׁעִים אֵינָם מִן הַמְּנָיָן; אֲמָנָם יֵשׁ מִצְוַת "אַחֲרֵי רַבִּים לְהַטּוֹת" (שְׁמוֹת כג, ב), אַךְ לֹא מְדֻבָּר בַּחֲבוּרַת רְשָׁעִים... נִמְצָא אִם כֵּן, שֶׁמְּעֹרָב בֵּין הַבְּרִיּוֹת הַיְנוּ שֶׁהוּא יוֹדֵעַ אֵיךְ לִהְיוֹת מְעֹרָב בֵּין הַבְּרִיּוֹת וּלְקָרֵב אֶת כֻּלָּם אֶל

הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, לְהַכְנִיס אֶת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא – אֶת הַשְּׁכִינָה הַקְּדוֹשָׁה – בֵּין הַבְּרִיּוֹת.

רַבֵּנוּ זַ"ל אוֹמֵר (לִקּוּטֵי מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב, סִימָן סז) שֶׁמַּעֲרָב' זוֹ הַשְּׁכִינָה הַקְּדוֹשָׁה, שֶׁזֶּה רָאשֵׁי תֵּבוֹת "רַ'חֵל מְ'בַכָּה עַ'ל בָּ'נֶיהָ" (יִרְמְיָהוּ לא, יד), וְרַבֵּנוּ זַ"ל אוֹמֵר שֶׁזֶּה עִנְיַן הַכֹּתֶל הַמַּעֲרָבִי – בְּצַד מַעֲרָב דַּיְקָא, וּמֵעוֹלָם לֹא זָזָה שְׁכִינָה מִמֶּנּוּ וְכוּ', וְיֵשׁ לוֹמַר שֶׁזֶּה מְרֻמָּז בְּעִנְיַן שֶׁל "**מַעֲרָב**" בֵּין הַבְּרִיּוֹת – עִנְיַן שֶׁל "**מַעֲרָב**", לְהַכְנִיס אֶת הַשְּׁכִינָה הַקְּדוֹשָׁה בֵּין הַבְּרִיּוֹת, לְהַחְדִּיר יְדִיעַת אֱלֹקוּת בַּאֲנָשִׁים, מַה זֹּאת אוֹמֶרֶת? שֶׁכֻּלָּם יַכִּירוּ אֶת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא!

וּכְמוֹ שֶׁחָכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים (יוֹמָא פו.): "**וְאָהַבְתָּ אֵת ה' אֱלֹקֶיךָ – שֶׁיְּהֵא שֵׁם שָׁמַיִם מִתְאַהֵב עַל יָדֶךָ**", שֶׁבְּנֵי אָדָם יַגִּידוּ עַל אוֹתוֹ אָדָם שֶׁלּוֹמֵד תּוֹרָה וּמִתְפַּלֵּל: "כַּמָּה נָאִים מַעֲשָׂיו, כַּמָּה הוּא מְקֻדָּשׁ שֵׁם שָׁמַיִם, הַלְוַאי שֶׁכֻּלָּם הָיוּ לוֹמְדִים תּוֹרָה"... זֶה "קִדּוּשׁ ה'"! **כָּךְ אָדָם מְקֻדָּשׁ שֵׁם שָׁמַיִם! שֶׁהוּא 'מַעֲרָב בֵּין הַבְּרִיּוֹת', וּמִתְנַהֵג בְּמִדּוֹת טוֹבוֹת וְנוֹרְמָלִיּוֹת, זֶה מְקֻדָּשׁ שֵׁם שָׁמַיִם, כֻּלָּם אוֹמְרִים "תְּרֵאֶה אֶת הָאָדָם הַזֶּה, הוּא מֻכְרָח לִהְיוֹת מְקֻרָּב לְאֵיזֶה צַדִּיק... הוּא מֻכְרָח לִהְיוֹת מְקֻרָּב לְאֵיזֶה מָקוֹם"... וְזוֹ הַמְּצִיאוּת, שֶׁיּוֹדְעִים!**

אָדָם שֶׁזּוֹכֶה לְהִסְתּוֹבֵב בְּמָקוֹם טוֹב, שֶׁלּוֹמְדִים אַהֲבַת ה' וְיִרְאַת שָׁמַיִם, זֶה בּוֹלֵט! כֻּלָּם יוֹדְעִים! "אַתָּה מֵ'הֵיכַל הַקֹּדֶשׁ"... יוֹדְעִים אֶת זֶה! זֶה בָּרוּר!

[וַאֲפִלּוּ בֵּין בְּרֶסְלֶב... מְשֻׁהוּ כּוֹתֵב מִכְתָּב לְמוֹהַרָא"ש, וּבוֹ הוּא שׁוֹאֵל: "יָדוּעַ וּמְפֻרְסָם, שְׁאֵלוּ הַמְקֻרָּבִים שֶׁלָּכֶם – מַכִּירִים אוֹתָם הֵיטֵב, מַדּוּעַ לֹא מוֹצְאִים אֶת זֶה אֵצֶל שְׁאָר הַקְּבוּצוֹת וְהַכִּתּוֹת שֶׁל בְּרֶסְלֶב? לָמָּה רַק אֶת הַמְקֻרָּבִים שֶׁלָּכֶם כֻּלָּם מַכִּירִים?".

מוֹהַרָא"ש הֵבִין שֶׁהַשְּׁאֵלָה לֹא הָיְתָה כָּל כָּךְ בְּדֶרֶךְ שֶׁל כָּבוֹד [כָּךְ אֲנִי הֵבַנְתִּי מֵהַמִּכְתָּב הַזֶּה], וְעַל כֵּן עָנָה לוֹ מוֹהַרָא"ש: "**אַתָּה שׁוֹאֵל אוֹתִי? תִּשְׁאַל אוֹתָם... אַתָּה שׁוֹאֵל לָמָּה כֻּלָּם מַכִּירִים אֶת אֵלּוּ שֶׁלּוֹמְדִים אֶצְלִי שֶׁזֶּה 'בְּרֶסְלֶב – הֵיכַל הַקֹּדֶשׁ'? אַתָּה רוֹצֶה לָדַעַת בַּמֶּה אֲנַחְנוּ שׁוֹנִים מֵאֲחֵרִים? לָמָּה אַתָּה שׁוֹאֵל אוֹתִי – תִּשְׁאַל אוֹתָם, אֶת אוֹתָם הַקְּבוּצוֹת הָאֲחֵרוֹת**"...].

אֲבָל זוֹ הַמְּצִיאוּת! מוֹהַרָא"ש הִכְנִיס בְּתַלְמִידָיו אֶת כָּל הָעִנְיָנִים הָאֲמוּרִים – עִנְיַן שֶׁל לִמּוּד הַתּוֹרָה, "כָּל מָקוֹם שֶׁהוֹלֵךְ, בֵּיתוֹ עִמּוֹ", אֵיךְ אָדָם יָכוֹל תָּמִיד לֵילֵךְ עִם זֶה – בָּרֶכֶבֶת, בָּאוֹטוֹבּוּס, בָּרֶכֶב, לֹא מְשַׁנֶּה, תָּמִיד "**בֵּיתוֹ עִמּוֹ**" מַמָּשׁ!

אֵצֶל אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ יֵשׁ אַבְרֵכִים וּמְבַגְּרִים שֶׁהֵם בַּעֲלֵי מְלָאכָה, וּבְמֶשֶׁךְ הַיּוֹם הֵם לוֹמְדִים הַרְבֵּה יוֹתֵר מֵאַבְרֵךְ שֶׁיּוֹשֵׁב בַּכּוֹלֶל... הַגְּמָא: נֶהָג אוֹטוֹבּוּס לִילָדִים בְּ'חֵידֶר', אוֹ יוֹשֵׁב בַּחֲנוּת, וְיֵשׁ לוֹ שְׁעוֹרֵי תּוֹרָה רַבִּים, וּבְכָל פַּעַם הוּא תּוֹפֵס זְמַן פָּנוּי וְלוֹמֵד עוֹד וָעוֹד...

הָיָה אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁהוּא הָיָה נֶהָג אוֹטוֹבּוּס לִילָדִים [מַפְטִיעַ אוֹתָם לַתַּלְמוּד תּוֹרָה, וּמְסְתּוֹבֵב בְּכָל רְחוֹבוֹת הָעִיר], וְהָיְתָה לוֹ עֲרֵמַת סְפָרִים לְיַד הַמּוֹשָׁב שֶׁל הַנֶּהָג, וְיֵשׁ לוֹ הַרְבֵּה זְמַן בְּמַהֲלַךְ עֲבוֹדָתוֹ – הוּא צָרִיךְ לְחַכּוֹת לַיְלָדִים שֶׁיַּעֲלוּ, לְצַפֵּר לָהֶם וְכוּ', וְהִנֵּה יֵשׁ לוֹ שְׁעוֹר בְּמִשְׁנָיוֹת, תְּהִלִּים, גְּמָרָא, וְכָל יְלָדֵי הַתַּלְמוּד תּוֹרָה יָדְעוּ: "**הַנֶּהָג הוּא אֶחָד מִל"ו צַדִּיקִים**"... כִּי הֵם הֲרֵי עַל פִּי רֹב נַהֲגֵי אוֹטוֹבּוּס הֵם מְאֹד עִצְבָנִיים וְכוּ' וְצוֹפְרִים וְכוּ', וְהִנֵּה הַנֶּהָג הַזֶּה יֵשׁ לוֹ זְמַן... הַיֶּלֶד עוֹד לֹא עָלָה לָאוֹטוֹבּוּס? חוֹטֵף עוֹד מִשְׁנָה! **אָדָם שֶׁזּוֹכֶה לְזֶה, "כָּל מָקוֹם שֶׁהוֹלֵךְ – בֵּיתוֹ עִמּוֹ"...**

תְּפִלָּה – אַשְׁרֵי אָדָם שֶׁזּוֹכֶה שֶׁשִּׂפְתוֹתָיו תָּמִיד מְרַחֲשִׁין תְּפִלּוֹת! רַבִּי אַבְרָהָם בַּ"ר נַחְמָן פַּעַם אָמַר, שֶׁהַפֶּה שֶׁל הָאָדָם הוּא כְּמוֹ רֵיחַיִם [בִּזְמַנֵּינוּ עַל פִּי רֹב הַכֹּל חַשְׁמַלִּי, וְגַם הָרֵיחַיִם, וּפַעַם זֶה הָיָה עַל יְדֵי הָרוּחַ וְכַדּוֹ'], וְאִם הָרֵיחַיִם לֹא טוֹחֲנוֹת מֵאֵיזוֹ סִבָּה כָּלְשֶׁהִי – זֶה הֶפְסֵד [מְדַבְּרִים מִכַּמּוּת גְּדוֹלָה שֶׁל חִטִּים], אָמַר רַבִּי אַבְרָהָם בַּ"ר נַחְמָן: **הַפֶּה שֶׁל הָאָדָם הוּא כְּמוֹ מַטְחֵנָה – טַחֲנַת קֶמַח, וְכָל דַּקָּה שֶׁאָדָם מְאַבֵּד – זֶה הֶפְסֵד;** יוֹשֵׁב וְלֹא עוֹשֶׂה כְּלוּם... מְשַׁעֲמֵם... 'אֵין לוֹ מַה לַּעֲשׂוֹת', מָה 'אֵין לְךָ מַה לַּעֲשׂוֹת'? **יֵשׁ לְךָ פֶּה! תִּתְפַּלֵּל, תַּעֲשֶׂה מַשֶּׂהוּ! תְּדַבֵּר עִם מִשֶּׂהוּ אֵיזֶה דִּבְרֵי חִזּוּק וְכוּ', אֲבָל הַפֶּה שֶׁלּוֹ סָגוּר...**

וְיֵשׁ אֲנָשִׁים שֶׁלֹּא מַכִּירִים אֶת זֶה, אֲבָל מְלַמְּדִים אֶת הָאָדָם! מְנַסִּים לְלַמֵּד לְכֻלָּם – יְלָדִים, בַּחוּרִים, **וּבִפְרָט חָתָן שֶׁהוֹלֵךְ לְהִתְחַתֵּן...** יֵשׁ אֲנָשִׁים שֶׁהֵם מַמָּשׁ לֹא יוֹדְעִים כְּלוּם! רוֹאִים חָתָן שֶׁמֵּכִין אֶת הַכֹּל לִקְרַאת הַחֲתֻנָּה, אֲבָל מָה עִם הַהֲכָנָה הַגְּדוֹלָה לַחַיִּים עַל יְדֵי הַתְּפִלּוֹת?!...

זֹאת שָׁמַעְתִּי בְּהִיוֹתִי בָּחוּר [זֶה אָמְנָם דָּבָר פָּשׁוּט, אֲבָל אֲמִתִּי]: **אֵין עוֹד רַחְמָנוּת יוֹתֵר גְּדוֹלָה מִחָתָן שֶׁהוֹלֵךְ לְחֻפָּתוֹ עִם פֶּה סָגוּר!**

זֶה לֹא מֻכְרָח לִהְיוֹת דַּוְקָא בְּאֵלּוּ מִסְפָּר הַדַּקּוֹת שֶׁבָּהֶן הוֹלֵךְ לַחֻפָּה, שֶׁזֶּה בְּוַדַּאי, אֶלָּא גַּם כָּל הַיּוֹם כֻּלּוֹ; אֲבָל אִם אֵין לָאָדָם שֶׁכֶל, הוּא לֹא יוֹדֵעַ שֶׁיֵּשׁ עִתּוֹתַי רָצוֹן שֶׁבָּהֶן אָדָם יָכוֹל לִפְעֹל יְשׁוּעוֹת, וּבֶאֱמֶת יֵשׁ אֶת זֶה תָּמִיד! וְעִנְיַן שֶׁל יוֹם

הַחֻפָּה יֵשׁ פַּעַם בַּחַיִּים בְּעֶזְרַת ה׳, שֶׁזּוֹכֶה לְהִתְחַתֵּן וְלָלֶכֶת לַחֻפָּה – אֵיפֹה אַתָּה?... [הוּא הוֹלֵךְ לַחֻפָּה וְעָסוּק בְּלוֹמַר ׳שָׁלוֹם׳ לְכָל הָאוֹרְחִים שֶׁהִגִּיעוּ... אַחַר כָּךְ יִהְיֶה לְךָ הַרְבֵּה זְמַן לוֹמַר אֶת ה׳שָׁלוֹם׳ הַזֶּה – יָבוֹאוּ וְיִתְּנוּ לְךָ מַתָּנוֹת, אָז תַּגִּיד ׳תּוֹדָה, שָׁלוֹם׳...].

אָדָם שֶׁלֹּא לִמְּדוּ אוֹתוֹ, מֵאֵיפֹה יֵדַע?!... **לֹא לִמְּדוּ אוֹתוֹ: יֵשׁ לְךָ אֶת הַכְּלִי הַזֶּה! יֵשׁ לְךָ כָּזֶה דָּבָר שֶׁעַל יָדוֹ אַתָּה יָכוֹל לִפְעֹל כָּל הַיְשׁוּעוֹת!**

וְזֶה לֹא רַק מָשָׁל כְּשֶׁאַתָּה הוֹלֵךְ אֶל הַחֻפָּה... אֶלָּא בְּכָל מֶשֶׁךְ יְמֵי חַיָּיו, שֶׁאָדָם מִתְקָרֵב לְהַגִּיעַ אֶל תַּכְלִיתוֹ; אֵצֶל צַדִּיקִים הָיָה זֶה יוֹם הַהִלּוּלָא – יוֹם הַשִּׂמְחָה שֶׁלָּהֶם; עַכְשָׁו הָיְתָה הַהִלּוּלָא שֶׁל רַבִּי שִׁמְעוֹן, שֶׁזֶּה עִנְיָן שֶׁל חֻפָּה וְנִשּׂוּאִין, וְאָדָם נִמְצָא תָּמִיד בַּדֶּרֶךְ לְזֶה... **אֵיפֹה הַחֻפָּה שֶׁלְּךָ? סָגוּר... אַתָּה יָכוֹל עַכְשָׁו לִפְעֹל יְשׁוּעוֹת! חֲרֵי אַתָּה לֹא יוֹדֵעַ מַהִי ה׳עֵת–רָצוֹן׳ שֶׁיֵּשׁ עַכְשָׁו בַּשָּׁמַיִם, וּמְחַכִּים עַל הַתְּפִלָּה שֶׁלְּךָ! ״מָה, אֲנִי? מִי צָרִיךְ אוֹתִי״... זֶה הַפַּ״ךְ מ״ם שֶׁעוֹבֵד עַל הָאָדָם! מְנַסֶּה לְהַכְנִים בּוֹ אֶת הַקְּטָנוּת הַזֹּאת...**

שֶׁעִם זֶה בְּעֶצֶם הִתְחַלְנוּ אֶת הַשִּׂיחָה: ״**וַיְדַבֵּר ה׳ אֶל מֹשֶׁה בְּהַר סִינַי לֵאמֹר**״, וְהַפָּרָשָׁה נִקְרֵאת ״בְּהַר״ – וּמְחֻבֶּרֶת עִם ״בְּחֻקֹּתַי״, וְשׁוֹאֵל רַשׁ״י: ״**מָה עִנְיָן שְׁמִיטָּה אֵצֶל הַר סִינַי?**״ – מַדּוּעַ מְדַבְּרִים פֹּה מֵהַר סִינַי, הֲלֹא כָּל הַתּוֹרָה כֻּלָּהּ הִיא מֵהַר סִינַי?

הַתְּשׁוּבָה הִיא: מָה הַלִּמּוּד שֶׁל הַר סִינַי? אֵיזֶה לִמּוּד עִקָּרִי יוֹצֵא מֵהַר סִינַי? מוּבָא בְּדִבְרֵי הָרַבִּי רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ זי״ע [ב׳ פְּעָמִים בְּסִפְרוֹ הַקָּדוֹשׁ ״נֹעַם אֱלִימֶלֶךְ״, וְאֶחָד מֵהֶם הוּא בְּפָרָשַׁת הַשָּׁבוּעַ], עַל הַמִּשְׁנָה (רֵישׁ מַסֶּכֶת אָבוֹת) ״מֹשֶׁה קִבֵּל תּוֹרָה מִסִּינַי״ – אוֹמֵר הָרַבִּי רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ (וְעוֹד כַּמָּה מִמְּפָרְשֵׁי הַמִּשְׁנָיוֹת כִּוְּונוּ לְאוֹתוֹ עִנְיָן), שֶׁמֹּשֶׁה רַבֵּנוּ קִבֵּל אֶת הַתּוֹרָה ״מֵהַר סִינַי״ הַיְנוּ מֵהַשִּׁפְלוּת וְהַבִּטּוּל, שֶׁאָדָם הוּא בָּטֵל וּמְבֻטָּל!

רַבֵּנוּ זַ״ל אוֹמֵר (לִקּוּטֵי מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב, סִימָן עב) שֶׁהַשִּׁפְלוּת שֶׁל מֹשֶׁה רַבֵּנוּ מְלַבֶּשׁ בְּכָל אֶחָד וְאֶחָד; אָדָם יִגִּיד: הֲרֵי כָּתוּב (בַּמִּדְבָּר יב, ג) ״וְהָאִישׁ מֹשֶׁה עָנָו מְאֹד מִכֹּל הָאָדָם אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה״, וּמַה זֶּה שַׁיָּךְ אֵלַי?... אוֹמֵר רַבֵּנוּ: **יֵשׁ לְךָ בְּתוֹכְךָ הַשִּׁפְלוּת שֶׁל מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, אָז גַּם אַתָּה יָכוֹל לִזְכּוֹת לִשְׁפָלוּת!**

וְכָךְ יִזְכֶּה הָאָדָם לְקַבָּלַת הַתּוֹרָה – ״מֹשֶׁה קִבֵּל תּוֹרָה מִסִּינַי״... וְזֶה מֻזְכָּר כָּאן דַּיְקָא עִם מִצְוַת שְׁמִיטָּה, כִּי כָּל מִצְוַת שְׁמִיטָּה הִיא ״שֶׁבַע שָׁנִים שֶׁבַע

פְּעָמִים" עַד שֶׁמַּגִּיעִים לַיּוֹבֵל, וְזֶה בְּדִיּוּק הַתַּהֲלִיךְ לְקַבָּלַת הַתּוֹרָה בֶּחָג הַשָּׁבוּעוֹת – "שֶׁבַע פְּעָמִים" הוּא עִנְיָן שֶׁל שִׁבְעָה שָׁבוּעוֹת, שֶׁסּוֹפְרִים בְּכָל יוֹם עַד שֶׁמַּגִּיעִים לְשַׁעַר הַחֲמִשִּׁים – שֶׁזֶּה עִנְיָן שְׁנַת הַיּוֹבֵל, שֶׁהוּא עִנְיָן שֶׁל חֵרוּת, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּקַבָּלַת הַתּוֹרָה (שְׁמוֹת יט, יג) **"בִּמְשֹׁךְ הַיֹּבֵל הֵמָּה יַעֲלוּ בָהָר"**, שֶׁזֶּה הִתְקַיֵּם בְּקַבָּלַת הַתּוֹרָה, וְזֶה עִנְיָן שְׁנַת הַיּוֹבֵל; נִמְצָא אִם כֵּן, שֶׁכָּל עִנְיָן מִצְוַת שְׁמִיטָה קָשׁוּר מְאֹד לְקַבָּלַת הַתּוֹרָה [וּמוּבָא בְּדִבְרֵי הַמְפָרְשִׁים – "כְּלִי יָקָר", וְכֵן בְּדִבְרֵי הָרַבִּי מֵרָאפְשִׁיץ זי"ע], וְזֶהוּ **"מָה עִנְיָן שְׁמִיטָה אֵצֶל הַר סִינַי"**.

וְשִׁבְעַת הַשָּׁבוּעוֹת שֶׁאָנוּ סוֹפְרִים בְּיָמִים אֵלּוּ זֶה כְּדֵי לְתַקֵּן אֶת הַמִּדּוֹת – הַחֶסֶד, הַגְּבוּרָה, הַתִּפְאֶרֶת, לָדַעַת אֵיךְ לְהִשְׁתַּמֵּשׁ עִם **'חֶסֶד'**, וְכֵן **'גְּבוּרָה'** – שֶׁצְּרִיכִים נֶגֶד הַיֵּצֶר הָרָע, לְהִתְגַּבֵּר נֶגֶד רְשָׁעִים, לֹא לְהִתְפַּעֵל מֵהֶם, וְ**'תִּפְאֶרֶת'** הִיא נְקוּדָה חֲשׁוּבָה שֶׁאֵלֶיהָ אָנוּ מַגִּיעִים עַתָּה:

"תִּפְאֶרֶת" הוּא עִנְיָן שֶׁל הִתְפָּאֲרוּת – קְצָת גַּאֲוָה, אֲבָל בְּקְדֻשָּׁה צְרִיכִים גַּם כֵּן גַּאֲוָה, כִּי אָדָם שֶׁהוּא נַעֲשֶׂה מִדֵּי שֶׁפֶל אוֹ עָצֵל – הוּא אֹבֵד אֶת הַכֹּל... הַשְׁפָּלוּת הֲבִיאָה אוֹתוֹ לְבִטּוּל שֶׁלֹּא בְּקְדֻשָּׁה, שֶׁהוּא מִתְבַּטֵּל "מָה אֲנִי כִּבְרַ, מִי אֲנִי כְּבָר, אֲנִי לֹא שָׁוֶה כְּלוּם", וְהוּא אֹבֵד אֶת הַכֹּל...

וְלָכֵן הַתּוֹרָה נִתְּנָה דַּיְקָא **"בְּהַר"** סִינַי, שֶׁזֶּה הַקֶּשֶׁר שֶׁל **'בְּהַר – בְּחֻקֹּתַי'**, דְּהֶגֶד אִם הַמַּעֲלָה זֶה עֲנָוָה וְשִׁפְלוּת, לָמָּה "בְּהַר" סִינַי? לָמָּה לֹא בְּמִישׁוֹר? אוֹ אֲפִלּוּ יוֹתֵר טוֹב בְּתוֹךְ אֵיזֶה עֵמֶק... הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא הָיָה מֵבִיא אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְתוֹךְ אֵיזֶה עֵמֶק עָמוֹק, וְשָׁם הוּא תַּכְלִית הַשִּׁפְלוּת, וְכָךְ יְקַבְּלוּ אֶת הַתּוֹרָה...

אַךְ עַל פִּי הָאֲמוּר מוּבָן מְאֹד: כְּדֵי לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה צְרִיכִים קְצָת עִנְיָן שֶׁל גַּאֲוָה!

וּבָעִנְיָן הַזֶּה מְסַיְּם רַבֵּנוּ אֶת הַסֵּפֶר לִקּוּטֵי מוֹהַר"ן [אָכֵן חֵלֶק ב' הוּא אַחַר הִסְתַּלְּקוּת רַבֵּנוּ, אֲבָל רַבֵּנוּ כְּבָר הֵכִין שְׁנֵי חֲלָקֵי לִקּוּטֵי מוֹהַר"ן, וְאִם כְּבָר נִדְפַּס – כָּךְ הוּא מִן הַשָּׁמַיִם, שֶׁזּוֹ תִּהְיֶה הַתּוֹרָה הָאַחֲרוֹנָה בְּלִקּוּטֵי מוֹהַר"ן – חֵלֶק ב, סִימָן קכה], וְשָׁם מְגַלֶּה רַבֵּנוּ אֶת הַסּוֹד הַזֶּה: שֶׁהִנֵּה דָּוִד הַמֶּלֶךְ אוֹמֵר (תְּהִלִּים פו, ב) **"שָׁמְרָה נַפְשִׁי כִּי חָסִיד אָנִי"** – דָּוִד הַמֶּלֶךְ מְשַׁבֵּחַ אֶת עַצְמוֹ "חָסִיד אָנִי" וְכוּ', וְאֵיךְ בֶּן אָדָם יָכוֹל לְהַגִּיד אֶת זֶה בַּאֲמִירַת תְּהִלִּים? הֲרֵי צְרִיכִים שִׁפְלוּת וַעֲנָוָה...

אוֹמֵר רַבֵּנוּ: כְּשֶׁמַּגִּיעַ לַעֲבוֹדַת ה' צְרִיכִים לְקַיֵּם הַפָּתוּב אֵצֶל יְהוֹשָׁפָט (דִּבְרֵי הַיָּמִים יז, ו) **"וַיִּגְבַּהּ לִבּוֹ בְּדַרְכֵי ה'" – מְכֻרָּחִים קְצָת גַּבְהוּת הַלֵּב! וְכִדְאִיתָא בְּדִבְרֵי חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים** (סוֹטָה ה.) **שֶׁצְּרִיכִים "שְׁמִינִית שֶׁבַּשְּׁמִינִית", צְרִיכִים מַשֶּׁהוּ! כִּי אִם לֹא, אַתָּה תִּהְיֶה כָּל כָּךְ שָׁפֵל, וְתַחְשֹׁב "אֲנִי כְּלוּם", וְהוֹלֵךְ כֵּילוֹ כָּפוּף וְכוּ', לֹא! צְרִיכִים קְצָת אֶת הַגַּבְהוּת הַזֹּאת, לָמָּה? כְּדֵי לְקַדֵּשׁ שֵׁם שָׁמַיִם! רוֹאִים אֶת הָאָדָם וְאוֹמְרִים "כַּמָּה נָאִים מַעֲשָׂיו"! שֶׁזֶּה מַה שֶּׁבִּקְשָׁה חַנָּה "זֶרַע אֲנָשִׁים" – שֶׁיִּהְיֶה לָהּ יֶלֶד צַדִּיק שֶׁיִּהְיֶה "מְעֹרָב בֵּין הַבְּרִיּוֹת", וְיוּכַל לְקָרֵב אֶת כֻּלָּם אֶל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא! אִם הוּא יִהְיֶה שָׁפֵל וְנָבְזֶה – לֹא יִוָּכֶה לְזֶה...**

[רַבֵּנוּ קוֹרֵא לְזֶה (בְּאִידִישׁ) "שְׁלִימַזְלְנִיק", וְהִיא מִלָּה הַמֻּרְכֶּבֶת מִשְּׁתֵּי מִלִּים: "שְׁלֹא מַזָּל" – שְׁלִילַת מַזָּל, אֵין לוֹ מַזָּל, הוּא חוֹשֵׁב שֶׁהוּא לֹא שָׁוֶה כְּלוּם, **זֶה אָסוּר לִהְיוֹת!**].

וְלָכֵן: **"וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה בְּהַר סִינַי" – 'בְּהַר' דַּיְקָא, כִּי צְרִיכִים אֶת הָ'הַר' הַזֶּה!**

אוֹמְרִים בְּפָרָשַׁת הָעֲקֵדָה (מִצְוָה לְהַגִּיד אֶת זֶה בַּבֹּקֶר) אַחַר כָּל הַסִּפּוּר שֶׁל עֲקֵדַת יִצְחָק – שֶׁאַבְרָהָם אָבִינוּ הֶעֱלָה אֶת יִצְחָק בְּנוֹ עַל הָהָר, וְהָיָה מוּכָן לִשְׁחֹט אוֹתוֹ, וְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מָנַע אוֹתוֹ: "אַל תִּשְׁלַח יָדְךָ אֶל הַנַּעַר וְאַל תַּעַשׂ לוֹ מְאוּמָה", כְּתִיב: **"וַיִּקְרָא אַבְרָהָם שֵׁם הַמָּקוֹם הַהוּא ה' יִרְאֶה אֲשֶׁר יֵאָמֵר הַיּוֹם בְּהַר ה' יֵרָאֶה" – "בְּהַר"** – שָׁם תִּתְגַּלֶּה הַשְּׁכִינָה הַקְּדוֹשָׁה, שֶׁזֹּהוּ "ה' יֵרָאֶה", וְהוּא רֶמֶז לְפָרָשָׁתֵנוּ – פָּרָשַׁת "בְּהַר", וְהַלְמוּד הוּא כְּאָמוּר, שֶׁצְּרִיכִים אֶת הָ'הַר' הַזֶּה! כְּדֵי לְהַגִּיעַ לְקַבָּלַת הַתּוֹרָה צְרִיכִים לְקָרֵב אֶת עַם יִשְׂרָאֵל לְ'הַר' סִינַי! אָמְנָם עִם הַגְּבָלָה – כִּי אִי אֶפְשָׁר לַהֲרֹס אֶת הַגְּבוּל, אֲבָל אֲנַחְנוּ מְקַבְּלִים אֶת הַתּוֹרָה מֵהָהָר! מֹשֶׁה רַבֵּנוּ עָלָה לָהָר, וְהוֹרִיד לָנוּ אֶת הַתּוֹרָה.

וּכְתִיב בַּפָּסוּק: **"בִּמְשֹׁךְ הַיֹּבֵל הֵמָּה יַעֲלוּ בָהָר"** – אַחַר שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא נָתַן אֶת הַתּוֹרָה, שָׁמְעוּ אֶת הַתְּקִיעַת שׁוֹפָר, יְכוֹלִין לַעֲלוֹת, וְאוֹמֵר רַבֵּנוּ (לִקּוּטֵי מוֹהַרַ"ן, חֵלֶק ב, סִימָן יא) **'יוֹבֵל' רָאשֵׁי תֵּבוֹת** "וַיֵּצֵא יִצְחָק לָשׂוּחַ בַּשָּׂדֶה" (בְּרֵאשִׁית כד, סג), שֶׁזֶּה עִנְיָן שֶׁל תְּפִלָּה, וְזֶהוּ **"בִּמְשֹׁךְ הַיֹּבֵל"** – אָדָם שֶׁהוּא מוֹשֵׁךְ אֶת הַ"**יוֹבֵל**" – מוֹשֵׁךְ עַצְמוֹ עִם הַרְבֵּה תְּפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוּת לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, **"הֵמָּה יַעֲלוּ בָהָר"** – **'הֵמָּה'** דַּיְקָא, שֶׁהוּא אוֹתִיּוֹת "הַ'מָּה'" – עִנְיָן שֶׁל שִׁפְלוּת, שֶׁהִיא אָכֵן הַמִּדָּה הֲכִי טוֹבָה וְהֲכִי מְפֹאָרֶת, אֲבָל עִם כָּל זֹאת

״יָעֲלוּ בָהָר״ – צְרִיכִים אֶת הָ׳הַר׳, כִּי אִם לֹא תְּהֵא שׁוּם מְצִיאוּת שֶׁל ׳הַר׳, וְאִם יִהְיֶה שְׁלֵימָזְלְנִיק – ״מִי אֲנִי כְּבָר, מִי מִסְתַּכֵּל עָלַי, מִי צָרִיךְ אוֹתִי״ – **זֶה אָסוּר לִהְיוֹת! צָרִיךְ לִהְיוֹת מָלֵא עִם חִיּוּת – אַדְרַבָּה, תָּמִיד יֵשׁ לוֹ מִלָּה טוֹבָה בִּשְׁבִיל כֻּלָּם, וּבִפְרָט בַּבַּיִת – תָּמִיד יֵשׁ לוֹ מִלָּה טוֹבָה, שֶׁזֶּה בּוֹנֶה! זֶה נִקְרָא ׳מִדָּתוֹ שֶׁל שְׁמוּאֵל הַנָּבִיא׳ – שֶׁ״בְּכָל מָקוֹם שֶׁהוֹלֵךְ, בֵּיתוֹ עִמּוֹ״...**

וְזֶה הַחִבּוּר שֶׁל **׳בְּחֻקֹּתַי – בְּחֻקֹּתַי׳**, הַפָּסוּק אוֹמֵר: **״אִם בְּחֻקֹּתַי תֵּלֵכוּ״** – **׳תֵּלֵכוּ׳** הוּא עִנְיָן הַלִּמּוּד הָאָמוּר שֶׁל שְׁמוּאֵל הַנָּבִיא **״כָּל מָקוֹם שֶׁהוֹלֵךְ – בֵּיתוֹ עִמּוֹ״**, זֶה נִקְרָא **״אִם בְּחֻקֹּתַי תֵּלֵכוּ״**.

הָ״אוֹר הַחַיִּים״ הַקָּדוֹשׁ, בְּפָרָשַׁת בְּחֻקֹּתַי, זוֹ הַפָּרָשָׁה הֲכִי אֲרֻכָּה בְּסִפְרוֹ, יֵשׁ לוֹ אַרְבָּעִים וּשְׁנַיִם פְּרוּשִׁים עַל הַפָּסוּק הַזֶּה – **״אִם בְּחֻקֹּתַי תֵּלֵכוּ״**, וְזֶה נִפְלָא מַמָּשׁ אֵיךְ שֶׁלּוֹקֵחַ פָּסוּק אֶחָד וּמְפָרְשׁוֹ בְּאַרְבָּעִים וּשְׁנַיִם אֲפָנִים, וְכָל פֵּרוּשׁ הוּא נִפְלָא מַמָּשׁ!

[יֶשְׁנוֹ סִפּוּר אָרוֹךְ שֶׁקָּשׁוּר לָזֶה, וְחֵלֶק מֵהַסִּפּוּר הוּא שֶׁהָיָה אֵיזֶה רַב גָּדוֹל מְקֻבָּל, שֶׁבְּלֵיל שַׁבָּת וּבְיוֹם שַׁבָּת הוּא שָׁמַע שֶׁבַּשָּׁמַיִם אוֹמְרִים אֶת אֵלּוּ אַרְבָּעִים וּשְׁנַיִם הַפֵּרוּשִׁים – בְּלֵיל שַׁבָּת אַרְבַּע–עֶשְׂרֵה פֵּרוּשִׁים, וְהוּא שָׁמַע אֵיךְ שָׁמְעוּ בַּשָּׁמַיִם בַּשָּׁמַיִם וְאוֹמְרִים, שֶׁאֵלּוּ הַפֵּרוּשִׁים הֵם בְּשֵׁם רַבִּי חַיִּים בֶּן עַטָּר, וְגַם בְּבֹקֶר הַשַּׁבָּת הוּא אָמַר עוֹד אַרְבַּע–עֶשְׂרֵה פֵּרוּשִׁים, וְגַם בְּסְעֻדָּה שְׁלִישִׁית, וְאֶת כָּל זֶה הוּא שָׁמַע בַּשָּׁמַיִם].

אֶחָד מֵהַפֵּירוּשִׁים שָׁם עַל הַפָּסוּק הַזֶּה הוּא הָעִנְיָן הָאָמוּר – ״בְּחֻקֹּתַי תֵּלֵכוּ״ הוּא עִנְיָן שֶׁל ״כָּל מָקוֹם שֶׁהוֹלֵךְ – בֵּיתוֹ עִמּוֹ״, שֶׁזֶּה נִקְרָא ״בְּחֻקֹּתַי ׳תֵּלֵכוּ׳״ – צְרִיכִים ׳לָלֶכֶת׳! לֹא רַק שֶׁאַתָּה נִמְצָא בְּבֵית הַמִּדְרָשׁ וּבְבֵית הַכְּנֶסֶת, אֶלָּא **״בְּכָל מָקוֹם שֶׁאֲנִי הוֹלֵךְ!״**.

וּכְמוֹ שֶׁמּוּבָא בְּדִבְרֵי הַמִּדְרָשׁ (רֵישׁ פָּרָשַׁת בְּחֻקֹּתַי – לה, א): **״אָמַר דָּוִד: רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, בְּכָל יוֹם וָיוֹם הָיִיתִי מְחַשֵּׁב וְאוֹמֵר לְמָקוֹם פְּלוֹנִי וּלְבֵית דִּירָה פְּלוֹנִית אֲנִי הוֹלֵךְ, וְהָיוּ רַגְלַי מְבִיאוֹת אוֹתִי לְבָתֵּי כְּנֵסִיּוֹת וּלְבָתֵּי מִדְרָשׁוֹת״**; וְלִכְאוֹרָה טָעוּן בֵּאוּר, וְכִי דָּוִד הַמֶּלֶךְ רָצָה לֵילֵךְ לִמְקוֹמוֹת אֲחֵרִים וְאָז עָשָׂה ׳פַּרְסָה׳ וְהָלַךְ לְבֵית הַמִּדְרָשׁ וּלְבֵית הַכְּנֶסֶת? אֶלָּא הַפֵּרוּשׁ הוּא: **לְכָל מָקוֹם שֶׁהָלַכְתִּי – הָלַכְתִּי לְבֵית הַמִּדְרָשׁ! הִנֵּה הָלַכְתִּי לַעֲבוֹדָה, הָלַכְתִּי לְעִסּוּקַי, הָלַכְתִּי לְסַדֵּר דְּבָרִים מְסֻיָּמִים, אֲבָל לְכָל מָקוֹם ״רַגְלַי מְבִיאוֹת אוֹתִי לְבָתֵּי כְּנֵסִיּוֹת וּלְבָתֵּי מִדְרָשׁוֹת״, כִּי גַּם שָׁם אֲנִי עוֹסֵק בַּתּוֹרָה, גַּם שָׁם אֲנִי**

עוֹסֵק בִּתְפִלָּה, גַּם שָׁם אֲנִי עוֹשֶׂה צְדָקָה וָחֶסֶד!

זֶה נִקְרָא **"אִם בְּחֻקֹּתַי תֵּלֵכוּ"**, וְזֶה הַסּוֹד שֶׁל **"בְּהַר סִינַי"** – שֶׁאָדָם זוֹכֶה לְהַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה שֶׁנִּתְּנָה **"בְּהַר"** סִינַי דַּיְקָא.

וְזוֹ הָעֲבוֹדָה שֶׁלָּנוּ בִּימֵי הָעֹמֶר הַקְּדוֹשִׁים, לְתַקֵּן אֶת הַמִּדּוֹת שֶׁלָּנוּ – **'תִּפְאֶרֶת'**, שֶׁהוּא עִנְיָן שֶׁל **הִתְפָּאֲרוּת**, וְאָדָם יָכוֹל לוֹמַר "אֲבָל אָסוּר לְהִתְפָּאֵר, וּמַהִי **'תִּפְאֶרֶת'**?"... **כִּי צְרִיכִים אֶת הַ"וַיִּגְבַּהּ לִבּוֹ בְּדַרְכֵי ה'"!**

'נֶצַח' – לְנַצֵּחַ אֶת הַיֵּצֶר הָרָע בִּקְדֻשָּׁה, **'הוֹד'** – הַיּוֹם סַיְּמֵנוּ אֶת סְפִירַת הַהוֹד, וְהִזְכַּרְנוּ לִכְבוֹד הַהִלּוּלָא קַדִּישָׁא שֶׁל רַבִּי שִׁמְעוֹן בַּר יוֹחַאי – שֶׁמַּשְׁפִּיעַ עַל כָּל הַיָּמִים הָאֵלּוּ – שֶׁ**'הוֹד'** זֶה עִנְיָן שֶׁל **הוֹדָאָה** לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, וְאַשְׁרֵי אָדָם שֶׁמַּרְבֶּה בְּ"הוֹד"!

הַסְּפִירָה שֶׁל רַבִּי שִׁמְעוֹן בַּר יוֹחַאי (יוֹם ל"ג בָּעֹמֶר) הִיא **"הוֹד שֶׁבְּהוֹד"**, וְהִסְבַּרְנוּ הָעִנְיָן הַזֶּה, שֶׁהוּא לֹא רַק לָתֵת **הוֹדָאָה** לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עַל הַחֶסֶד שֶׁעָשָׂה אִתָּךְ, אֶלָּא גַּם לָתֵת **תּוֹדָה** לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עַל שֶׁזָּכִיתָ **לְהוֹדוֹת** לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא; זֶה עִנְיָן שֶׁל **"הוֹד שֶׁבְּהוֹד"**.

וּכְמוֹ דְּאִיתָא בְּמַסֶּכֶת סוֹטָה (דַּף מ.), גַּבֵּי "מוֹדִים דְּרַבָּנָן", שֶׁהַנֹּסַח הוּא **"מוֹדִים אֲנַחְנוּ לְךָ ה' אֱלֹקֵינוּ עַל שֶׁאָנוּ מוֹדִים לְךָ"** – **'אֲנַחְנוּ מוֹדִים לְךָ, רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, עַל שֶׁאֲנַחְנוּ זוֹכִים לְהוֹדוֹת לְךָ!'** כִּי זֶה הַחֶסֶד הַכִּי גָּדוֹל! כַּמָּה אֲנָשִׁים לֹא זוֹכִים לָדַעַת מִזֶּה, לֹא זוֹכִים לָדַעַת מֵהָעִנְיָן שֶׁל לְהוֹדוֹת לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא...

וְזֶה נִקְרָא **"מוֹדִים דְּרַבָּנָן"** – 'רַבָּנָן' אֵלּוּ הַחֲכָמִים שֶׁמְּלַמְּדִים אוֹתָנוּ זֹאת; רֹב הַמְּפָרְשִׁים אוֹמְרִים שֶׁהַטַּעַם שֶׁזֶּה נִקְרָא "מוֹדִים דְּרַבָּנָן" הוּא כִּי שָׁם בִּגְמָרָא יֵשׁ רְשִׁימָה שְׁלֵמָה שֶׁל אָמוֹרָאִים שֶׁפֵּרְשׁוּ אֶת זֶה כָּל אֶחָד עִם הוֹסָפָה אַחֶרֶת, וְעַל כֵּן נִקְרָא שְׁמוֹ "מוֹדִים דְּרַבָּנָן" – עַל שֵׁם כָּל הַחֲכָמִים שֶׁמּוּבָאִים שָׁם.

וּלְפִי עִנְיָנֵינוּ יֵשׁ לוֹמַר, כְּאָמוּר, שֶׁ"מוֹדִים דְּרַבָּנָן" כִּי זֶה מַה שֶּׁהָרַבָּנִים – הַצַּדִּיקִים – מְלַמְּדִים אוֹתָנוּ, **"מוֹדִים דְּרַבָּנָן"** – תִּתֵּן לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא תּוֹדָה שֶׁזָּכִיתָ לְהִתְקָרֵב לְרַבָּנִים, לְצַדִּיקִים, שֶׁמְּקָרְבִים אוֹתְךָ לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא! שֶׁזֶּה נִכְלָל בְּ**"מוֹדִים אֲנַחְנוּ לְךָ עַל שֶׁאֲנַחְנוּ מוֹדִים לְךָ"**, מֵאֵיפֹה הָיִיתִי יוֹדֵעַ שֶׁאֲנִי צָרִיךְ לְהוֹדוֹת לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא – מֵעַצְמִי?! אֵיךְ הָיִיתִי מַגִּיעַ לַשֵּׂכֶל הַזֶּה?... אֲבָל זָכִיתִי לָבוֹא לְצַדִּיקִים, וְהֵם לִמְּדוּ אוֹתִי: **זֶה מַה שֶּׁאַתָּה צָרִיךְ! לְהוֹדוֹת, לְהוֹדוֹת, לְהוֹדוֹת!**

וְלָכֵן נִקְרָא "**מוֹדִים דְּרַבָּנָן**" – 'דְּרַבָּנָן' דַּיְקָא, כִּי הַתּוֹדָה הָעִקָּרִית הִיא עַל "רַבָּנָן" שֶׁקֵּרְבוּ אוֹתִי לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא...

הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יַעֲזֹר לָנוּ, שֶׁנִּזְכֶּה בֶּאֱמֶת לִפְעֹל בְּיָמִים קְדוֹשִׁים אֵלּוּ תִּקּוּן הַמִּדּוֹת, שֶׁנִּזְכֶּה בֶּאֱמֶת לִהְיוֹת אֲנָשִׁים מֻשְׁלָמִים, מָה הַכַּוָּנָה? שֶׁיִּהְיֶה '**גֶּבֶר בֵּין גּוּבְרִין**' – כְּמוֹ שֶׁהִתְפַּלְּלָה חַנָּה הַנְּבִיאָה, בְּיַחַד עִם כֻּלָּם, לְקָרֵב אֶת עַצְמֵנוּ, לְקָרֵב אֶת בְּנֵי בֵּיתֵנוּ, לְקָרֵב אֶת עַם יִשְׂרָאֵל, וּבְקָרוֹב נִזְכֶּה בְּעֶזְרַת ה' לְקַבֵּל פְּנֵי מְשִׁיחַ צִדְקֵנוּ!

זכות הדפסת והפצת הגיליון

לעילוי נשמת האישה הכשרה הצדקת
חינקא חיה באבא בת רבי אברהם דוב ע"ה, ולע"נ
הרה"ח ר' בנימין ביניש בן ר' יחזקאל שרגא ז"ל

להצלחת בנימין בן אהרן נ"י וכל משפחתו
ולהצלחת ליאור אורי בן אלישבע נ"י וכל משפחתו
וכל התורמים והעוסקים במלאכת הקודש שיחיו.

ולרפואתם המהירה של
נתן יחזקאל שרגא בן חינקא חיה באבא נ"י
הילד ישי בן סילקא יעל נ"י
ולרפואת צוריאל בן סגולה סיגלית נ"י
נעמי מרים בת חוה תחי'
סילקא יעל בת אביבה תחי'

ולע"נ ר' שלמה חנוך חרש ז"ל בן ר' ישראל משה,
האשה ליאת שרה בת מרדכי ע"ה, ר' יעקב דוד בן
אברהם ז"ל, מרת איטה בת הירש, האישה הכשרה
מרת חנה בילא בת ברוך ע"ה. ולעילוי נשמת הדסה
שולמית בת יצחק מנחם שיבלט"א. לע"נ אליעזר
שלמה ז"ל בן בנימין שיבלחט"א. לע"נ אהרן בן
שלמה ז"ל. והילד יהונתן ז"ל בן אושרה דינה תחי'
ולע"נ מיכל רונית ע"ה בת שרה ויצחק.

ניתן לקבל מידי שבוע במייל את הגליון "אשי ישראל" בכתובת
3070817gm@gmail.com
להצטרפות לרשימה התפוצה

לתרומת עבור העלון לרפואה הצלחה וכדו' ניתן לפנות
לטלפון: 052-7691732

כנסו לאתר 'ברסלב שלי'
breslevsheli.co.il

הודפס 'בדפוס מוהרא"ש'